

AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA REOSIGURANJE			
		DUNAV RE	
BEOGRAD, Knez Mihailova 6/2			
PRIMLJENO:		17-03-2017	
Org. jed.	Broj:	Prilog	Vrednost
1A	899		

МИШЉЕЊЕ ОВЛАШЋЕНОГ АКТУАРА
О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЕШТАЈИМА И ГОДИШЊЕМ ИЗВЕШТАЈУ
О ПОСЛОВАЊУ ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРАЊЕ „ДУНАВ-РЕ“ А.Д.О.
БЕОГРАД
ЗА 2016 ГОДИНУ

ОВЛАШЋЕНИ АКТУАР:

Др Владанка Вучељић

**МИШЉЕЊЕ ОВЛАШЋЕНОГ АКТУАРА О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЕШТАЈИМА И ГОДИШЊЕМ
ИЗВЕШТАЈУ О ПОСЛОВАЊУ
ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРАЊЕ »ДУНАВ-РЕ« А.Д.О. БЕОГРАД
ЗА ПОСЛОВУ 2016. ГОДИНУ**

За потребе Друштва за реосигурање »ДУНАВ-РЕ« а.д.о, Кнез Михаилова 6/II, Београд на основу Закона о осигурању (»Службени гласник РС« бр.139/14), Одлуке о извештавању друштава за осигурање/реосигурање (»Службени гласник РС« бр. 55/2015), као и Одлуке о садржини мишљења овлашћеног актуара (»Службени гласник РС« бр. 38/2015) дајем мишљење на финансијске извештаје и годишњи извешта о пословању Друштва у 2016. години:

I УВОД

Друштво за реосигурање »ДУНАВ-РЕ« а.д.о, (у даљем тексту: Друштво) са пословним седиштем у Кнез Михаиловој 6/II, Београд је регистровано као отворено акционарско друштво. Већински власник Друштва је Компанија Дунав осигурање са 92,65% учешћа у укупном акцијском капиталу.

Решењем Народне банке Србије Г.бр. 3340 од 13.5.2016. године је утврђено да је Друштво ускладило своје пословање, имовину, капитал, обавезе, органе, организацију и акте са одредбама новог Закона о осигурању и испунило све услове прописане за обављање послова реосигурања у складу са законом, чиме је Друштву издата дозвола за даљи рад.

Матични број Друштва: 07046901.

Шифра делатности: 6520.

Порески идентификациони број: 100001327.

Законски заступник Друштва је Зорана Пејчић, председник Извршног одбора.

Мишљење актуара се даје на основу следећих докумената и података:

- Финансијских извештаја за 2016. годину;
- Годишњег извештаја о пословању Друштва у 2016. години;
- Аката пословне политике, утврђених Законом о осигурању;
- Уговора о реосигурању по активним и пасивном послу, бордероа премија и штета;
- Књиге штета за 2016. годину, извештаја о обрађиваним, решеним, резервисаним и исплаћеним штетама;
- Прегледом случајно одабраног узорка штета;
- Прегледа обрачуна техничких резерви;
- Извештаја и осталих података из информационог система и документације Друштва.

II ОПШТИ ДЕО

1. ОСТВАРЕНА ПРЕМИЈА РЕОСИГУРАЊА

1.1. ПРЕМИЈА РЕОСИГУРАЊА И СТРУКТУРА ПОРТФЕЉА

Друштво је у 2016. години по активном послу реосигурања остварило укупну премију у износу од 2.677.619.086 динара, и то у неживотним осигурањима 2.552.004.405 и животним осигурањима 125.614.680 динара. Премија у самопридржају износи 574.600.763 динара.

Премија по активном послу и међугодишња промена

Шифра	Врста осигурања ¹	Премија у периоду 01.01.-31.12.2016	Премија у периоду 01.01.-31.12.2015	Промена	
				износ	индекс
01	Осигурање од последица незгоде	8.841.000	12.199.668	-3.358.668	72,47
02	Добровољно здравствено осигурање	0	167.852	-167.852	0,00
03	Осигурање моторних возила	162.668.067	145.973.943	16.694.124	111,44
04	Осигурање шинских возила	14.177.021	10.035.681	4.141.340	141,27
05	Осигурање ваздухоплова	82.115.748	86.110.323	-3.994.575	95,36
06	Осигурање пловних објеката	1.720.999	1.921.148	-200.149	89,58
07	Осигурање робе у превозу	94.145.526	88.241.102	5.904.424	106,69
08	Осигурање имовине од пожара и др опасности	702.581.120	808.560.079	-105.978.959	86,89
09	Остала осигурања имовине	859.437.170	755.349.679	104.087.491	113,78
10	Осигурање аутоодговорности	186.402.403	166.485.969	19.916.434	111,96
11	Осигурање одг. због употребе ваздухоплова	72.432.226	131.358.897	-58.926.671	55,14
12	Осигурање одг. због употребе пловних објеката	6.634.174	9.873.603	-3.239.429	67,19
13	Осигурање опште одговорности	324.705.722	267.819.927	56.885.795	121,24
14	Осигурање кредита	1.317.255	1.414.579	-97.324	93,12
15	Осигурање јемства	9.460.824	18.275.001	-8.814.177	51,77
16	Осигурање финансијских губитака	25.365.151	34.998.994	-9.633.843	72,47
	УКУПНО - НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	2.552.004.405	2.538.786.445	13.217.960	100,52
20	Осигурање живота	51.159.896	50.551.218	608.678	101,20
22	Допунско осигурање уз осиг. Живота	74.454.784	72.188.676	2.266.108	103,14
	УКУПНО - ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	125.614.680	122.739.894	2.874.786	102,34
	УКУПНО	2.677.619.086	2.661.526.339	16.092.747	100,60

¹ Приказане су само врсте осигурања у којима је Друштво остварило премију у текућој или претходној години.

*Због заокруживања, у табелама су могуће грешке у износима за једну новчану јединицу.

Структура портфеља у 2016. и 2015. години

Шифра	Врста осигурања	Учешће врсте у укупној премији	
		2016	2015
01	Осигурање од последица незгоде	0,33%	0,46%
02	Добровољно здравствено осигурање	0,00%	0,01%
03	Осигурање моторних возила	6,08%	5,48%
04	Осигурање шинских возила	0,53%	0,38%
05	Осигурање ваздухоплова	3,07%	3,24%
06	Осигурање пловних објеката	0,06%	0,07%
07	Осигурање робе у превозу	3,52%	3,32%
08	Осигурање имовине од пожара и др опасности	26,24%	30,38%
09	Остала осигурања имовине	32,10%	28,38%
10	Осигурање аутоодговорности	6,96%	6,26%
11	Осигурање одг. због употребе ваздухоплова	2,71%	4,94%
12	Осигурање одг. због употребе пловних објеката	0,25%	0,37%
13	Осигурање опште одговорности	12,13%	10,06%
14	Осигурање кредита	0,05%	0,05%
15	Осигурање јемства	0,35%	0,69%
16	Осигурање финансијских губитака	0,95%	1,31%
17	Осигурање трошкова правне заштите	0,00%	0,00%
	УКУПНО - НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	95,31%	95,39%
20	Осигурање живота	1,91%	1,90%
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	2,78%	2,71%
	УКУПНО - ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	4,69%	4,61%
	УКУПНО	100,00%	100,00%

У 2016. години највеће учешће у премији имају остала осигурања имовине која уз осигурање имовине од пожара и других опасности чине чак 58,34% укупне премије по активном послу, што је скоро на истом нивоу као и претходне пословне године: 58,76%. Ове врсте осигурања су имале највеће учешће у премији и у 2014. години. Код наведених врста осигурања се уговарају највише суме осигурања па се самим тим и најчешће преносе у реосигурање, тако да су оне најзаступљеније у портфељу Друштва, што је уобичајено за реосигураваче. Такође, и убудуће се очекује највеће учешће ове две врсте осигурања. Остала имовинска осигурања бележе највеће апсолутно повећање премије и повећање учешћа у укупној премији у 2016. години. Ова

врста осигурања сада има веће учешће у укупном портфељу у односу на осигурање имовине од пожара и других опасности које је забележило смањење активне премије у 2016. години.

Поред наведених врста осигурања учешће у премији по активном послу изнад 5% имају и осигурање опште одговорности, осигурање аутоодговорности и осигурање моторних возила, као и у 2015. години.

Животна осигурања су мање заступљена и њихово учешће износи 4,69%, што је на скоро истом нивоу као и претходне године – 4,61%.

У осталим врстама осигурања структура премије није битно промењена. За 2017. годину не очекује се битна промена структуре премије.

У извештајном периоду у односу на претходну годину бележи се благи пораст премије по активном послу: у неживотним осигурањима за 13.217.960 динара (0,52%) и животним за 2.874.786 динара (2,34%), односно укупно 16.092.747 динара (0,60%). На кретање стопе раста највише је утицало смањење премије у врстама осигурања имовине од пожара и других опасности и осигурања од одговорности због употребе ваздухоплова у апсолутном износу.

Највеће повећање премије бележи се код осталих имовинских осигурања од 104.087.491 динар (13,78%), па потом код осигурања од опште одговорности – 56.885.795 динара (21,24%), осигурања аутоодговорности – 19.916.434 динара (11,96%) и осигурања моторних возила – 16.694.124 динара (11,44%). Код осигурања робе у превозу, осигурања шинских возила и животним осигурањима такође је забележено повећање активне премије.

Смањење премије по активном послу у врстама 05 и 11 – осигурање ваздухоплова и осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова, проузроковано је тиме што у 2016. године није евидентирана премија осигураника Air Serbia на начин као у претходној години. Наиме, у 2015. години за наведеног осигураника је евидентирана текућа премија, као и премија коју је цедент полисирао крајем 2014. године и пријавио Друштву у 2015. године.

У осигурању имовине од пожара и других опасности евидентиран је највећи пад и то по имовинском уговору цедента Дунав осигурање, како за ексцедентни тако и за квотни део.

Релативна повећања, односно смањења премија код других врста осигурања забележана су због ниског нивоа премије, која у укупној премији учествују са мање од 5%.

Премија у самопридржају и међугодишња промена

Шифра	Врста осигурања	Премија у периоду 01.01.-31.12.2016	Премија у периоду 01.01.-31.12.2015	Промена	
				износ	индекс
01	Осигурање од последица незгоде	4.533.748	1.876.919	2.656.829	241,55
02	Добровољно здравствено осигурање	0	167.852	-167.852	0,00
03	Осигурање моторних возила	120.994.682	110.682.943	10.311.739	109,32
04	Осигурање шинских возила	12.916.352	7.284.873	5.631.479	177,30
05	Осигурање ваздухоплова	4.052.260	2.770.585	1.281.675	146,26
06	Осигурање пловних објеката	1.687.641	1.850.768	-163.127	91,19
07	Осигурање робе у превозу	16.193.816	11.707.579	4.486.237	138,32
08	Осигурање имовине од пожара и др опасности	161.449.996	124.194.722	37.255.274	130,00
09	Остала осигурања имовине	167.784.509	105.816.729	61.967.780	158,56
10	Осигурање аутоодговорности	44.538.151	24.833.250	19.704.901	179,35
11	Осигурање одг. због употребе ваздухоплова	641.833	375.337	266.496	171,00
12	Осигурање одг. због употребе пловних објеката	554.718	433.807	120.911	127,87
13	Осигурање опште одговорности	19.967.314	8.205.364	11.761.950	243,34
14	Осигурање кредита	1.317.255	1.414.579	-97.324	93,12
15	Осигурање јемства	94.979	189.643	-94.664	50,08
16	Осигурање финансијских губитака	2.436.631	3.672.983	-1.236.352	66,34
	НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	559.163.884	405.477.933	153.685.951	137,90
20	Осигурање живота	8.806.308	9.641.621	-835.313	91,34
22	Допунско осигурање уз осиг. живота	6.630.571	6.497.330	133.241	102,05
	ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	15.436.879	16.138.951	-702.072	95,65
	УКУПНО	574.600.763	421.616.884	152.983.879	136,29

Посматрајући премију у самопридржају (574.600.763 динара) она у односу на претходну годину бележи значајно повећање у неживотним осигурањима за чак 37,90%, односно за 36,29% заједно у неживотним и животним осигурањима. Повећање учешћа у активној премији са 15,84% на 21,46% је узроковано преузимањем нових ризика, а уз остаривање позитивног комбинованог рачуна за неживотна осигурања.

Друштво је на основу анализе остварених резултата у пословању, политике реосигурања коју спроводи, формираних техничких резерви, нивоа самопридржаја, закључених уговора о реосигурању и ретроцесији и др. спремно на преузимање ризика у реосигурање и успешно пословање посматрано са аспекта структуре портфеља.

1.2. ЗНАЧАЈНИ РИЗИЦИ ПРЕУЗЕТИ У РЕОСИГУРАЊЕ

Најзначајнији ризици које је Друштво преузело у реосигурање у 2016. години односе се на остала осигурања имовине и осигурање имовине од пожара и других опасности као најзаступљеније врсте осигурања.

Најзначајнији преузети ризици у оквиру осталих осигурања имовине односе се на лом машина и изградњу и монтажу.

Друштво је за изградњу и монтажу закључило како аутоматске, тако и факултативне уговоре о реосигурању.

Од пожарних ризика најзначајнија су имовинска покрића пожара и земљотреса.

Наведени ризици преузети су по уговорима о реосигурању имовине и земљотреса.

Поред наведених, значајни ризици се везује и за остале врсте осигурања које су заступљене у портфељу Друштва са преко 5%:

- осигурање од опште одговорности,
- осигурање од одговорности због употребе моторних возила,
- осигурање моторних возила.

Најзначајнији преузети ризици у оквиру осигурања од опште одговорности односе се на професионалну одговорност. Друштво је за осигурање одговорности закључила аутоматске и факултативне уговоре о реосигурању.

У оквиру осигурања од одговорности због употребе моторних возила најзначајнији уговори које је Друштво закључило односе се на осигурање домаће аутоодговорности и зелене карте. За наведене послове Друштво је закључило аутоматске непропорционалне уговоре о реосигурању.

Најзначајнији преузети ризици у оквиру осигурања моторних возила односе се радне машине. Друштво је за осигурање моторних возила закључила аутоматске и факултативне уговоре о реосигурању.

1.3. ОСТВАРЕНА (МЕРОДАВНА) ПРЕМИЈА

Повећање преносне премије неживотних осигурања на дан 31.12.2016. за 36,11% у односу на претходну годину и скоро исти ниво активне премије реосигурања проузроковао је смањење укупне остварене (меродавне) премије у 2016. у односу на 2015. годину. У животним осигурањима остварена премија је забележила приближно повећање као и премија, али због малог нивоа није утицала да се на нивоу укупног портфеља повећа ниво остварене премије. Остварена премија по активном послу је у 2016. години нижа за 76.900.565 динара, односно за 2,94%.

Смањење меродавне премије је највише изражено у врстама осигурања имовине од пожара и других опасности и осигурања од одговорности због употребе ваздухоплова због пада активне премије. Чак и код осталих имовинских осигурања код којих постоји највећи апсолутни раст премије бележи се смањење меродавне премије од 9.307.970 динара услед повећања преносне премије за 39,78%. У овој врсти осигурања очекивани период трајања осигуравајућег покрића након обрачуна преносне премије на дан 31.12.2016. године је 11 месеци.

Укупна остварена (меродавна) премија у 2016. години износи 2.537.069.592 динара, а у самопридржају 554.947.378 динара.

Остварена премија по активном послу и међугодишња промена

Шифра	Врста осигурања ²	Меродавна премија 01.01.- 31.12.2016	Меродавна премија 01.01.- 31.12.2015	Промена	
				износ	индекс
01	Осигурање од последица незгоде	7.081.268	11.970.945	-4.889.677	59,15
02	Добровољно здравствено осигурање	120.615	47.237	73.378	255,34
03	Осигурање моторних возила	168.771.609	145.392.781	23.378.827	116,08
04	Осигурање шинских возила	14.177.021	10.035.681	4.141.340	141,27
05	Осигурање ваздухоплова	64.239.896	58.668.100	5.571.796	109,50
06	Осигурање пловних објеката	2.050.305	1.564.120	486.185	131,08
07	Осигурање робе у превозу	90.458.781	87.673.586	2.785.195	103,18
08	Осигурање имовине од пожара и др опасности	689.671.534	805.694.482	-116.022.949	85,60
09	Остала осигурања имовине	777.953.518	787.261.487	-9.307.970	98,82
10	Осигурање аутоодговорности	194.164.178	164.138.267	30.025.911	118,29
11	Осигурање одг. због употребе ваздухоплова	62.281.174	90.758.528	-28.477.354	68,62
12	Осигурање одг. због употребе пловних објеката	6.042.111	7.386.596	-1.344.485	81,80
13	Осигурање опште одговорности	297.922.770	266.718.852	31.203.918	111,70
14	Осигурање кредита	1.660.247	658.375	1.001.872	252,17
15	Осигурање јемства	9.460.824	18.275.001	-8.814.177	51,77
16	Осигурање финансијских губитака	25.399.062	34.970.150	-9.571.088	72,63
	УКУПНО - НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	2.411.454.912	2.491.214.188	-79.759.277	96,80
20	Осигурање живота	51.159.896	50.567.293	592.603	101,17
22	Допунско осигурање уз осиг. Живота	74.454.784	72.188.676	2.266.108	103,14
	УКУПНО - ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	125.614.680	122.755.969	2.858.711	102,33
	УКУПНО	2.537.069.592	2.613.970.158	-76.900.565	97,06

² Приказане су само врсте осигурања у којима Друштво има остварену премију

Остварена премија у самопридржају и међугодишња промена

Шифра	Врста осигурања	Меродавна премија 01.01.- 31.12.2016	Меродавна премија 01.01.- 31.12.2015	Промена	
				износ	индекс
01	Осигурање од последица незгоде	2.881.551	1.648.196	1.233.355	174,83
02	Добровољно здравствено осигурање	120.615	47.237	73.378	255,34
03	Осигурање моторних возила	127.098.224	110.101.782	16.996.443	115,44
04	Осигурање шинских возила	12.916.352	7.284.873	5.631.478	177,30
05	Осигурање ваздухоплова	4.072.534	3.309.770	762.765	123,05
06	Осигурање пловних објеката	1.980.411	1.497.840	482.571	132,22
07	Осигурање робе у превозу	13.523.229	12.422.063	1.101.166	108,86
08	Осигурање имовине од пожара и др опасности	148.469.414	123.928.893	24.540.521	119,80
09	Остала осигурања имовине	165.925.878	105.631.589	60.294.289	157,08
10	Осигурање аутоодговорности	44.893.453	24.586.168	20.307.285	182,60
11	Осигурање одг. због употребе ваздухоплова	677.603	246.805	430.799	274,55
12	Осигурање одг. због употребе пловних објеката	516.407	257.043	259.364	200,90
13	Осигурање опште одговорности	12.236.500	6.892.034	5.344.465	177,55
14	Осигурање кредита	1.660.247	658.375	1.001.872	252,17
15	Осигурање јемства	94.979	189.643	-94.664	50,08
16	Осигурање финансијских губитака	2.443.101	3.660.814	-1.217.714	66,74
	НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	539.510.499	402.363.125	137.147.374	134,09
20	Осигурање живота	8.806.308	9.641.637	-835.329	91,34
22	Допунско осигурање уз осиг. живота	6.630.571	6.497.330	133.240	102,05
	ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	15.436.879	16.138.967	-702.088	95,65
	УКУПНО	554.947.378	418.502.093	136.445.285	132,60

За разлику од укупне меродавне премије, а због значајног повећања премије у самопридржају у 2016. години од 36,29% забележено је и повећање остварене премија у самопридржају за 32,60%.

1.4. РАЦИО ШТЕТА, РАЦИО ТРОШКОВА И КОМБИНОВАНИ РАЦИО³

Рацио штета и комбиновани рацио по активном послу у 2016 години за неживотна осигурања

Врста осигурања	Меродавна премија	Меродавне штете	РАЦИО ШТЕТА	ТСР у извештајном периоду	РАЦИО ТРОШКОВА	КОМБИНОВАНИ РАЦИО
Осигурање од последица незгоде	7.081.268	-15.092.916	-213,14%	3.126.908	44,16%	-168,98%
Добровољно здравствено осигурање	120.615	62.928	52,17%	0	0,00%	52,17%
Осигурање моторних возила	168.771.609	92.670.128	54,91%	36.806.802	21,81%	76,72%
Осигурање шинских возила	14.177.021	1.553.016	10,95%	773.513	5,46%	16,41%
Осигурање ваздухоплова	64.239.896	-28.299.922	-44,05%	4.738.689	7,38%	-36,68%
Осигурање пловних објеката	2.050.305	0	0,00%	93.932	4,58%	4,58%
Осигурање робе у превозу	90.458.781	557.280	0,62%	12.362.325	13,67%	14,28%
Осигурање имовине од пожара и др опасности	689.671.533	-29.329.704	-4,25%	144.979.993	21,02%	16,77%
Остала осигурања имовине	777.953.518	108.576.240	13,96%	164.261.949	21,11%	35,07%
Осигурање аутоодговорности	194.164.178	159.507.695	82,15%	10.169.620	5,24%	87,39%
Осигурање одг. због употребе ваздухоплова	62.281.174	320.314	0,51%	4.246.351	6,82%	7,33%
Осигурање одг. због употребе пловних објеката	6.042.111	0	0,00%	543.552	9,00%	9,00%
Осигурање опште одговорности	297.922.769	5.300.741	1,78%	38.666.791	12,98%	14,76%
Осигурање кредита	1.660.247	0	0,00%	112.468	6,77%	6,77%
Осигурање јемства	9.460.824	-85	0,00%	5.308.199	56,11%	56,11%
Осигурање финансијских губитака	25.399.062	-2.910.243	-11,46%	3.230.325	12,72%	1,26%
Осигурање трошкова правне заштите	0	-249.609	0,00%	0	0,00%	0,00%
Осигурањев помоћи на путовању	0	0	0,00%	0	0,00%	0,00%
НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	2.411.454.912	292.665.863	12,14%	429.421.418	17,81%	29,94%

³ Негативне вредности ратиа значе смањење/побољшање ратиа, тј. смањење резервације штета у односу на претходну годину (меродавне штете су негативне).

Рацио штета и комбиновани рацио у самопридржају у 2016 години за неживотна осигурања

Врста осигурања	Меродавна премија (2+3+4)	Меродавне штете (5+7-6-8+9)	РАЦИО ШТЕТА (11:10)	ТСР у извештајном периоду	РАЦИО ТРОШКОВА	КОМБИНОВАНИ РАЦИО
Осигурање од последица незгоде	2.881.551	-12.854.149	-446,08%	1.350.928	46,88%	-399,20%
Добровољно здравствено осигурање	120.615	62.928	52,17%	0	0,00%	52,17%
Осигурање моторних возила	127.098.224	92.706.499	72,94%	27.999.862	22,03%	94,97%
Осигурање шинских возила	12.916.352	738.373	5,72%	584.413	4,52%	10,24%
Осигурање ваздухоплова	4.072.535	1.024.054	25,15%	2.997.325	73,60%	98,74%
Осигурање пловних објеката	1.980.411	0	0,00%	93.932	4,74%	4,74%
Осигурање робе у превозу	13.523.229	-28.726.118	-212,42%	1.031.299	7,63%	-204,79%
Осигурање имовине од пожара и др опасности	148.469.413	89.989.447	60,61%	28.050.809	18,89%	79,50%
Остала осигурања имовине	165.925.879	100.670.537	60,67%	76.598.023	46,16%	106,84%
Осигурање аутоодговорности	44.893.453	60.421.259	134,59%	-3.920.274	-8,73%	125,86%
Осигурање одг. због употребе ваздухоплова	677.605	73	0,01%	3.166.681	467,33%	467,35%
Осигурање одг. због употребе пловних објеката	516.407	0	0,00%	170.690	33,05%	33,05%
Осигурање опште одговорности	12.236.500	5.608.335	45,83%	5.466.264	44,67%	90,50%
Осигурање кредита	1.660.247	0	0,00%	112.468	6,77%	6,77%
Осигурање јемства	94.379	-85	-0,09%	-357.516	-376,42%	-376,51%
Осигурање финансијских губитака	2.443.101	1.901.869	77,85%	1.372.014	56,16%	134,01%
Осигурање трошкова правне заштите	0	-49.922	0,00%	0	0,00%	0,00%
Осигурање помоћи на путовању	0	0	0,00%	0	0,00%	0,00%
НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	539.510.500	311.493.099	57,74%	144.716.918	26,82%	84,56%

**Међугодишње промене рача штета, трошкова и комбинованог рача по активном послу
НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА**

Шифра	Врста осигурања	РАЦИЈА У 2016			РАЦИЈА У 2015			ПРОМЕНЕ РАЦИЈА		
		РАЦИЈА ШТЕТА	РАЦИЈА ТРОШКОВА	КОМБИНОВАНИ РАЦИЈО	РАЦИЈА ШТЕТА	РАЦИЈА ТРОШКОВА	КОМБИНОВАНИ РАЦИЈО	ПРОМЕНА РАЦИЈА ШТЕТА 2016-2015	ПРОМЕНА РАЦИЈА ТРОШКОВА 2016-2015	ПРОМЕНА КОМБ.РАЦИЈА 2016-2015
01	Осигурање од последица незгоде	-213,14%	44,16%	-168,98%	85,68%	17,37%	103,05%	-298,82%	26,78%	-272,03%
02	Добровољно здравствено осигурање	52,17%	0,00%	52,17%	-129,93%	60,58%	-69,35%	182,10%	-60,58%	121,52%
03	Осигурање моторних возила	54,91%	21,81%	76,72%	49,30%	17,12%	66,41%	5,61%	4,69%	10,30%
04	Осигурање шинских возила	10,95%	5,46%	16,41%	29,39%	17,05%	46,44%	-18,43%	-11,59%	-30,03%
05	Осигурање ваздухоплова	-44,05%	7,38%	-36,68%	114,24%	25,02%	139,26%	-158,29%	-17,65%	-175,94%
06	Осигурање пловних објеката	0,00%	4,58%	4,58%	0,00%	20,94%	20,94%	0,00%	-16,36%	-16,36%
07	Осигурање робе у превозу	0,62%	13,67%	14,28%	12,12%	17,16%	29,28%	-11,50%	-3,49%	-15,00%
08	Осигурање имовине од пожара и др опасности	-4,25%	21,02%	16,77%	277,77%	17,11%	294,88%	-282,02%	3,91%	-278,11%
09	Остала осигурања имовине	13,96%	21,11%	35,07%	8,18%	16,36%	24,54%	5,77%	4,76%	10,53%
10	Осигурање аутоодговорности	82,15%	5,24%	87,39%	142,82%	17,29%	160,11%	-60,67%	-12,05%	-72,72%
11	Осигурање одг. због употребе ваздухоплова	0,51%	6,82%	7,33%	0,11%	24,67%	24,78%	0,41%	-17,86%	-17,45%
12	Осигурање одг. због употребе пловних објеката	0,00%	9,00%	9,00%	0,00%	22,79%	22,79%	0,00%	-13,79%	-13,79%
13	Осигурање опште одговорности	1,78%	12,98%	14,76%	91,60%	17,12%	108,72%	-89,82%	-4,14%	-93,96%
14	Осигурање кредита	0,00%	6,77%	6,77%	0,00%	36,63%	36,63%	0,00%	-29,86%	-29,86%
15	Осигурање јемства	0,00%	56,11%	56,11%	0,01%	17,05%	17,05%	-0,01%	39,06%	39,05%
16	Осигурање финансијских губитака	-11,46%	12,72%	1,26%	-15,73%	17,06%	1,33%	4,28%	-4,34%	-0,07%
17	Осигурање трошкова правне заштите	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	12,14%	17,81%	29,94%	117,94%	17,37%	135,32%	-105,81%	0,43%	-105,37%

Међугодишње промене рача штета, трошкова и комбинованог рача у самопрдржају

НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА

Шифра	Врста осигурања	РАЦИЈА У 2016			РАЦИЈА У 2015			ПРОМЕНЕ РАЦИЈА		
		РАЦИЈА ШТЕТА	РАЦИЈА ТРОШКОВА	КОМБИНОВАНИ РАЦИЈО	РАЦИЈА ШТЕТА	РАЦИЈА ТРОШКОВА	КОМБИНОВАНИ РАЦИЈО	ПРОМЕНА РАЦИЈА ШТЕТА 2016-2015	ПРОМЕНА РАЦИЈА ТРОШКОВА 2016-2015	ПРОМЕНА КОМБ.РАЦИЈА 2016-2015
01	Осигурање од последица незгоде	-446,08%	46,88%	-399,20%	-154,92%	27,18%	-127,74%	-291,17%	19,70%	-271,46%
02	Добровољно здравствено осигурање	52,17%	0,00%	52,17%	-129,02%	84,81%	-44,21%	181,19%	-84,81%	96,38%
03	Осигурање моторних возила	72,94%	22,03%	94,97%	69,28%	23,99%	93,27%	3,66%	-1,96%	1,70%
04	Осигурање шинских возила	5,72%	4,52%	10,24%	13,79%	23,87%	37,66%	-8,07%	-19,34%	-27,42%
05	Осигурање ваздухоплова	25,15%	73,60%	98,74%	-88,64%	19,98%	-68,67%	113,79%	53,62%	167,41%
06	Осигурање пловних објеката	0,00%	4,74%	4,74%	0,00%	29,49%	29,49%	0,00%	-24,75%	-24,75%
07	Осигурање робе у превозу	-212,42%	7,63%	-204,79%	35,55%	22,49%	58,05%	-247,97%	-14,87%	-262,84%
08	Осигурање имовине од пожара и др опасности	60,61%	18,89%	79,50%	99,97%	23,92%	123,89%	-39,36%	-5,02%	-44,38%
09	Остала осигурања имовине	60,67%	46,16%	106,84%	-8,79%	23,91%	15,12%	69,46%	22,26%	91,72%
10	Осигурање аутоодговорности	134,59%	-8,73%	125,86%	81,02%	24,11%	105,13%	53,57%	-32,84%	20,73%
11	Осигурање одг. због употребе ваздухоплова	0,01%	467,33%	467,35%	0,06%	36,30%	36,36%	-0,05%	431,04%	430,99%
12	Осигурање одг. због употребе пловних објеката	0,00%	33,05%	33,05%	0,00%	40,28%	40,28%	0,00%	-7,23%	-7,23%
13	Осигурање опште одговорности	45,83%	44,67%	90,50%	217,78%	28,41%	246,19%	-171,94%	16,26%	-155,69%
14	Осигурање кредита	0,00%	6,77%	6,77%	0,00%	51,28%	51,28%	0,00%	-44,51%	-44,51%
15	Осигурање јемства	-0,09%	-376,42%	-376,51%	0,52%	23,87%	24,39%	-0,61%	-400,28%	-400,90%
16	Осигурање финансијских губитака	77,85%	56,16%	134,01%	-25,07%	23,95%	-1,12%	102,91%	32,21%	135,13%
17	Осигурање трошкова правне заштите	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	57,74%	26,82%	84,56%	55,86%	24,05%	79,91%	1,88%	2,77%	4,65%

Друштво у 2016. години **по активном послу** није имало ни у једној врсти осигурања рацио штета или **комбиновани рацио** изнад 100%, односно у свим врстама осигурања су остварени позитивни показатељи.

Укупан рацио штета од 12,14% и рацио трошкова од 17,81% чине комбиновани рацио од само 29,94%. Овако низак рацио штета је проузрокован малим рациом у доминантним врстама осигурања: осигурању имовине од пожара и других опасности и осталим осигурањима имовине.

Рацио трошкова је скоро на истом нивоу као и претходне године (већи је за само 0,43% у неживотним осигурањима).

Посматрајући трошкове спровођења реосигурања, укупне и у самопридржају може се констатовати да су и даље на ниском/оптималном нивоу. Трошкови у самопридржају су виши за само 2,77% у односу на претходну годину, у неживотним осигурањима. Трошкови реосигурања у самопридржају чине 32,41% од укупних трошкова.

Смањење рация штета у 2016. години у односу на претходну годину проузроковала је једна велика штета по пожарном ризику у 2015. години (највећи појединачни штетни догађај у портфељу Дунав РЕ од 1999. године). У овој години у осигурању од пожара и других опасности штете су значајно смањене тако да је остварен негативан рацио штета (испод 0), односно - 4,25% што је у поређењу са претходном годином, када је рацио штета износио 277,77% мање за чак 282,02%. Због изузетно великог одштетног захтева овај штетни догађај забележен у 2015.г. је највише утицао на смањење рация штета неживотних осигурања у 2016.г. за 105,81%. Такође, и код осигурања аутоодговорности због лошег рация штета у 2015. години (велико повећање резервације штета услед промене Правилника Друштва за 2015) у текућој години бележи се смањење овог рация за 60,67%. Такође и рацио трошкова је смањен за 12,05%. Сада је комбиновани рацио у овој врсти 87,39%, а у претходној години је износио 160,11%.

Рацио штета је значајно нижи и у осигурању од последица несрећног случаја, осигурању опште одговорности, осигурању ваздухоплова. У другим врстама смањење рация није од великог материјалног значаја.

Упоређујући међугодишње промене комбинованог рация по активном послу у неживотним осигурањима бележи се укупно смањење за 105,37%.

У појединим врстама осигурања (нпр. остала осигурања имовине, осигурање моторних возила) остварено је незнатно повећање рация штета (око 5%). Ипак, у овим врстама остварен је позитиван рацио штета као и комбиновани рацио.

Код добровољног здравственог осигурања и осигурања јемства бележи се веће релативно повећање комбинованог рация у односу на претходну годину, међутим апсолутни износи меродавне премије и штета су јако мали тако да не утичу битно на укупан рацио.

Укупан рацио штета у **самопридржају** износи 57,74%, рацио трошкова 26,82%, тако да је остварен комбиновани рацио од 84,56%.

Упоређујући их са подацима из претходне године **комбиновани рацио у самопридржају** је на скоро истом ниво. Рацио штета је виши за свега 1,88%, рацио трошкова за 2,77%, тако да је

комбиновани рацио у самопридржају посматрајући међугодишњу промену повећан за само 4,65%.

Комбиновани рацио у самопридржају је негативан код **осигурања одговорности због употребе ваздухоплова** услед већег износа трошкова спровођења реосигурања у односу на меродавну премију (негативан рацио трошкова). Учешће ретроцесионара у активној премији износи 99,11% што је утицало на значајно смањење премије и меродавне премије у самопридржају. Насупрот томе, учешће прихода по основу провизије у укупним трошковима спровођења реосигурања код ове врсте су значајно мањи – 25,42%. Ово је проузроковало да трошкови у самопридржају буду већи од меродавне премије у самопридржају и да рацио трошкова у самопридржају буде знатно изнад 100%.

Међутим, ови износи су јако мали тако да ТСО у овој врсти осигурања учествују у укупним трошковима неживотних осигурања са свега 0,99%, а у трошковима у самопридржају са 2,19%. Такође и код осигурања осигурања јемства и финансијских губитака, мали апсолутни износи проузроковали су веће осцилације рация (позитивне или негативне) што нема битног утицаја на укупан резултат. У осигурању од последица незгоде и осигурању робе у превозу дошло је до смањења меродавних штета што је утицало на повећање меродавног резултата и значајно нижег рация штета, тако да је комбиновани рацио испод нула у 2016. години.

У **осталим имовинским осигурањима** због мањих прихода од провизије у односу на износ премије по пасивном послу забележено је повећање рация трошкова у самопридржају у односу на активан посао што је проузроковало да комбиновани рацио у самопридржају буде нешто већи од 100%. Рацио штета у самопридржају је већи у односу на активан посао, али може се констатовати да је овај показатељ добар (60,67%).

Код **осигурања аутоодговорности** због значајног повећања RBNS штета у самопридржају бележи се повећање рация штета, што је проузроковало да комбиновани рацио буде изнад 100%. У резервисаним насталим пријављеним штетама у 2016. години пријављена је нова велика штета по уговору о реосигурању зелене карте за 2016. годину за цедента Дунав осигурање, чија активна резервација износи 86.430.610,00 динара, а у самопридржају 21.607.652,50 динара. Ова штета у укупним RBNS штетама ове врсте осигурања по активном послу учествује са 15,84% а у резервацији у самопридржају са 23,83% што је више утицало на погоршање рация штета у самопридржају у односу на рацио по активном послу. Такође на негативнији рацио у самопридржају је утицало мање смањење IBNR у самопридржају него смањење активног IBNR, у односу на претходну годину. Поред тога и меродавна премија у самопридржају је порасла мање у односу на активну, посматрано у апсолутном износу. Све наведено је утицало на негативан рацио у самопридржају код врсте осигурање од аутоодговорности, али се наведени подаци морају посматрати у дужем временском периоду.

Упоређујући рацио штета, трошкова и комбиновани рацио у самопридржају са укупним, може се констатовати да је Друштво и у самопридржају остварило позитиван комбиновани рацио, и да се може констатовати да су вишкови ризика адекватно пренети на инореосигуравааче, да Друштво адекватно управља ризицима којима је изложено, чиме се обезбеђује трајно покриће обавеза по закљученим уговорима.

Ниво премија по врстама осигурања условљен је тарифама премија и техничким основама цедената, оствареним обимом и карактеристикама портфеља цедената и закљученим уговорима о реосигурању.

Права уговараача осигурања, осигураника и корисника осигурања, покривени ризици и искључења по производима дефинисани су условима осигурања цедената и појединим одредбама уговора о ретроцесији а која су морала бити имплементирана у услове цедената (пре свега се мисли на клаузуле о искључењима).⁴

Обзиром на делатност Друштва коју карактерише преузимање вишка ризика од цедената и даљи пренос у ретроцесију са сврхом просторног изравнавања ризика адекватност премије реосигурања се мора посматрати у том контексту. Такође, **остварени рацио штета и комбиновани рацио се мора посматрати у дужем временском интервалу, и поред тога што су они на укупном нивоу позитивни у 2016. години. Комбиновани рацио у самопридржају је такође позитиван и у 2015. и у 2016. години. Узимајући све ово у обзир може се констатовати да је премија адекватно утврђена. Премија реосигурања је утврђена у складу са актуарском струком и прописима и довољна је за трајно испуњење свих обавеза Друштва из уговора.**

Обзиром на капацитет Друштва, структуру портфеља, адекватну политику реосигурања, остварени финансијски резултат и очекивани резултат пословања у наредним годинама, кадровску и техничку оспособљеност, капиталну адекватност, може се констатовати да је Друштво у наредном периоду у потпуности спремно за преузимање ризика и спровођења делатности реосигурања.

2. ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ

Укупне техничке резерве по активном послу на дан 31.12.2016. године износе 2.176.539.935 динара, а у самопридржају 537.654.011 динара.

УКУПНЕ ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ ПО АКТИВНОМ И ПАСИВНОМ ПОСЛУ И У САМОПРИДРЖАЈУ

Ред.бр.	Врста техничких резерви	УКУПНЕ	Удео ретроцесионара	У САМОПРИДРЖАЈУ
1.	Преносна премија	529.801.434	493.368.777	36.432.657
2.	Укупно резервисане штете	1.610.469.431	1.127.957.416	482.512.014
3.	Математичка резерва	21.714.479	17.559.731	4.154.748
4.	Резерве за неистекле ризике	14.191.556	0	14.191.556
5.	РЗИР	363.036	0	363.036
5.	Резерве за бонусе и попусте	0	0	0

⁴ Коментар у вези тачке II подтачка 7. Одлуке о садржини мишљења овлашћеног актуара («Службени гласник РС» бр. 38/2015).

УКУПНО:	2.176.539.935	1.638.885.924	537.654.011
---------	---------------	---------------	-------------

Укупне техничке резерве су мање за 4,95% (113.232.121 динара) у односу на претходну пословну годину, али су техничке резерве у самопридржају Друштва веће за 10,92%, односно 52.929.279 динара.

а) *Техничке резерве животних осигурања на дан 31.12.2016:*

Ред.бр.	Врста техничких резерви	УКУПНЕ	Удео ретроцесионара	У САМОПРИДРЖАЈУ
1.	Преносна премија допунског осигурања уз осигурање живота	0	0	0
2.	Укупно резервисане штете	30.149.548	27.223.515	2.926.033
3.	Математичка резерва	21.714.479	17.559.731	4.154.748
УКУПНО:		51.864.027	44.783.246	7.080.781

б) *Техничке резерве неживотних осигурања на дан 31.12.2016:*

Ред.бр.	Врста техничких резерви	УКУПНЕ	Удео ретроцесионара	У САМОПРИДРЖАЈУ
1.	Преносна премија	529.801.434	493.368.777	36.432.657
2.	Укупно резервисане штете	1.580.319.882	1.100.733.901	479.585.981
3.	Резерве за неистекле ризике	14.191.556	0	14.191.556
4.	РЗИР	363.036	0	363.036
5.	Резерве за бонусе и попусте	0	0	0
УКУПНО:		2.124.675.908	1.594.102.678	530.573.230

Друштво располаже примереним, комплетним и тачним подацима за портфељ реосигурања на основу којих се обрачунавају техничке резерве. Интерни и екстерни подаци који се користе при обрачунама техничких резерви су конзистентни. Нови информациони систем обезбеђује тачност свих података, обрачуна, интерних и екстерних извештаја. Математичка резерва, преносна премија и RBNS се утврђују након усклађивања се цедентима и на основу података цедената и уговора о реосигурању. Обрачун IBNR, резервације за трошкове решавања и исплате штета, резерве за неистекле ризике, резерве за бонусе и попусте и РЗИР обрачунавају се на основу појединачних конкретних података о штетама и подацима из уговора о

реосигурању најмање по врстама осигурања и у складу са Правилницима Друштва. Методологија обрачуна ових резерви није мењана у односу на претходну годину.

Анализом извршавања обавеза Друштва по уговорима у дужем временском периоду и поређењем обавеза из уговора са формираним техничким резервама није забележено систематско одступање. Техничке резерве су формиране у складу са обавезама из уговора.

Анализом и провером обрачунатих техничких резерви утврђена је њихова довољност, односно адекватност.

Техничке резерве утврђене су у складу са актуарском струком, прописима, Правилницима Друштва, уговорима о реосигурању и довољне су за трајно испуњење свих обавеза Друштва из уговора. Приликом обрачуна појединачних техничких резерви примењене су адекватне методе њиховог обрачуна.

2.1. ПРЕНОСНА ПРЕМИЈА

Друштво је у 2016. години по активном послу реосигурања остварило укупну премију у износу од 2.677.619.086 динара а у самопридржају 574.600.763 динара.

Укупна преносна премија на дан 31.12.2016. године износи 529.801.434, а у самопридржају 36.432.657 динара. Цео износ односи се на неживотна осигурања пошто није било учешћа за животна по активном послу.

Повећање преносне премије на дан 31.12.2016 у односу на претходну годину износи 140.549.494 динара, односно већа је за чак 36,11%.

Највеће учешће у преносној премији по активном послу имају остала осигурања имовине због највећег учешћа премије и њеног повећања, као и најдужега трајања реосигуравајућег покрића након обрачуна преносне премије. Велико учешће у преносној премији и значајно повећање имају врсте осигурања: општа одговорност, осигурање ваздухоплова и осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова обзиром да је код ових врста осигурања дуг период трајања реосигуравајућег покрића након обрачуна преносне премије. Код осигурања опште одговорности повећање преносне премије је и због значајнијег повећања премије у 2016. у односу на прошлу годину. Такође, и у осигурању од пожара и других опасности бележи се велико учешће у преносној премији услед великог учешћа и у укупној премији. Код осигурања моторних возила и аутоодговорности преостало трајање реосигуравајућег покрића је знатно краће у односу на претходну годину, па се због тога бележи смањење преносне премије у односу на 31.12.2015. годину.

Значајнија одступања индекса раста преносне премије у осталим врстама осигурање проузроковани су малим нивоом премије, односно преносне премије тако да мале промене у апсолутном износу могу довести до великих осцилација релативних показатеља промене.

Обрачун преносне премије вршен је применом адекватне методе „pro rata temporis“, са тачним временским разграничењем сразмерно трајању реосигурања за покриће обавеза Друштва које

настају у наредном обрачунском периоду. Ова метода се и раније примењивала у обрачуну преносне премије.

Приликом обрачуна резервације примењена је адекватна метода која је у складу са актуарском струком, струком осигурања и законским прописима. Обрачуном резерви за неистекле ризике проверена је довољност преносне премије, тако да је код URR утврђен износ резервације од 14.4161.556 динара код осигурања од пожара и других опасности због очекиваног/претпостављеног високог рача штета у овој врсти осигурања.

Основица и начин обрачуна преносне премије извршен је у складу са Правилником о образовању резерви за преносне премије Друштва којим се регулише њен обрачун, Одлуком о технички резервама ("Службени гласник РС", бр.42/2015) и законским прописима.

ПРЕНОСНА ПРЕМИЈА НА ДАН 31.12.2016

Шифра	Врста осигурања	Стање преносне премије на дан 31.12.2016		
		Преносна премија		Преносна премија у самопридржају
		активан посао	пасиван посао	
01	Осигурање од последица незгоде	1.988.455	107.535	1.880.920
02	Доброволно здравствено осигурање	0	0	0
03	Осигурање моторних возила	1.969.094	0	1.969.094
04	Осигурање шинских возила	0	0	0
05	Осигурање ваздухоплова	51.961.001	50.966.684	994.317
06	Осигурање пловних објеката	402.177	0	402.177
07	Осигурање робе у превозу	5.380.701	2.701.508	2.679.193
08	Осигурање имовине од пожара и др. опасности	27.374.554	13.748.453	13.626.101
09	Остала осигурања имовине	286.338.452	283.612.472	2.725.981
10	Осигурање аутодговорности	783.465	63.510	719.955
11	Осигурање од одг. због употребе ваздухоплова	54.163.059	54.035.050	128.009
12	Осигур. од одг. због употребе пловних објеката	3.125.874	2.863.996	261.877
13	Осигурање од опште одговорности	82.975.363	72.414.745	10.560.618
14	Осигурање кредита	413.212	0	413.212
15	Осигурање јемства	0	0	0
16	Осигурање финансијских губитака	12.926.027	12.854.824	71.202
17	Осигурање трошкова правне заштите	0	0	0
20	Осигурање живота	0	0	0
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	0	0	0
УКУПНО (неживотна осигурања)		529.801.434	493.368.777	36.432.657

МЕЂУГОДИШЊА ПРОМЕНА ПРЕНОСНЕ ПРЕМИЈЕ

Шифра	Врста осигурања	Преносна премија 31.12.2016	Преносна премија 31.12.2015	Промена	
				износ	индекс
01	Осигурање од последица незгоде	1.988.455	228.723	1.759.732	869,37
02	Добровољно здравствено осигурање	0	120.615	-120.615	0,00
03	Осигурање моторних возила	1.969.094	8.072.637	-6.103.542	24,39
04	Осигурање шинских возила	0	0	0	0,00
05	Осигурање ваздухоплова	51.961.001	34.085.149	17.875.852	152,44
06	Осигурање пловних објеката	402.177	731.484	-329.307	54,98
07	Осигурање робе у превозу	5.380.701	1.693.956	3.686.745	317,64
08	Осигурање имовине од пожара и др опасности	27.374.554	14.464.968	12.909.586	189,25
09	Остала осигурања имовине	286.338.452	204.854.800	81.483.652	139,78
10	Осигурање аутоодговорности	783.465	8.545.239	-7.761.774	9,17
11	Осигурање одг. због употребе ваздухоплова	54.163.059	44.012.007	10.151.052	123,06
12	Осигурање одг. због употребе пловних објеката	3.125.874	2.533.810	592.064	123,37
13	Осигурање опште одговорности	82.975.363	56.192.411	26.782.952	147,66
14	Осигурање кредита	413.212	756.204	-342.992	54,64
15	Осигурање јемства	0	0	0	0,00
16	Осигурање финансијских губитака	12.926.027	12.959.938	-33.911	99,74
17	Осигурање трошкова правне заштите	0	0	0	0,00
18	Осигурање помоћи на путовању	0	0	0	0,00
	НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	529.801.434	389.251.940	140.549.494	136,11
20	Осигурање живота	0	0	0	0,00
22	Допунско осигурање уз осиг. живота	0	0	0	0,00
	ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	0	0	0	0,00
	УКУПНО	529.801.434	389.251.940	140.549.494	136,11

ОЧЕКИВАНИ ПРОСЕЧАН БРОЈ МЕСЕЦИ ТРАЈАЊА РЕОСИГУРАВАЈУЋЕГ ПОКРИЋА НАКОН ОБРАЧУНА РЕЗЕРВИ ЗА
ПРЕНОСНЕ ПРЕМИЈЕ

Шифра	Врста осигурања	Трајање реосигуравајућег покрића након 31.12.2016 у месецима
01	Осигурање од последица незгоде	5
02	Добровољно здравствено осигурање	0
03	Осигурање моторних возила	3
04	Осигурање шинских возила	0
05	Осигурање ваздухоплова	6
06	Осигурање пловних објеката	11
07	Осигурање робе у превозу	3
08	Осигурање имовине од пожара и др опасности	3
09	Остала осигурања имовине	11
10	Осигурање аутоодговорности	1
11	Осигурање одг. због употребе ваздухоплова	7
12	Осигурање одг. због употребе пловних објеката	4
13	Осигурање опште одговорности	7
14	Осигурање кредита	4
15	Осигурање јемства	0
16	Осигурање финансијских губитака	7
17	Осигурање трошкова правне заштите	0
18	Осигурањев помоћи на путовању	0

Трајање реосигуравајућег покрића након 31.12.2016 обрачунато је као пондерисани просек трајања након обрачуна преносне премије, где је за пондер узета активна премија. На износ преносне премије поред преосталог трајања највећи утицај има висина уговорене премије. Преостало трајање код највећих активних премија највише утичу на трајање у врсти осигурања.

2.2. МАТЕМАТИЧКА РЕЗЕРВА

Учешће Друштва у математичкој резерви цедената (математичка резерва по активном послу) бележи се као учешће у преносној премији која представља саставни део математичке резерве животних осигурања. Преносна премија у склопу математичке резерве утврђује се методом „pro rata temporis“ и иста није мењана у односу на раније. Дакле, Друштво учествује само у ризико делу премије животних осигурања а не и у штедном делу, односно чистој математичкој резерви. Учешће се уврђује по извршеним обрачунама цедената и по извршеној провери. Математичка резерва се формира према Техничким основама животних осигурања цедената.

Пошто Друштво учествује само у преносној премији предмет ове анализе нису каматне стопе, таблице вероватноћа, методе обрачуна резерве (нето и Zillmer метода), *modified duration* и др. која се ради за осигуравајућа друштва која формирају резервисања чисте математичке резерве образоване из штедног дела премије, резервисања за будуће управне трошкове, резерве добити и др.

Укупна математичка резерва на дан 31.12.2016. године износи 21.714.478,79 динара, а у самопридржају 4.154.748,21 динара.

МАТЕМАТИЧКА РЕЗЕРВА ПО АКТИВНОМ И ПАСИВНОМ ПОСЛУ – 31.12.2016

у РСД

Активна математичка резерва		Пасивна математичка резерва		Математичка резерва у самопридржају
Дунав	2.314.648,07	Hannover Re	1.969.675,96	344.972,11
Merkur	18.226.541,36	Gen Re	14.475.429,43	3.751.111,93
Grawe	1.173.289,36	Grazer	1.114.625,20	58.664,16
Укупно	21.714.478,79	Укупно	17.559.730,59	4.154.748,2

МЕЋУГОДИШЊА ПРОМЕНА МАТЕМАТИЧКЕ РЕЗЕРВЕ

Цеденти	Активна математичка резерва на дан 31.12.2016	Активна математичка резерва на дан 31.12.2015	Промена износ (2016-2015)	Промена индекс
Дунав	2.314.648	2.518.894	-204.246	91,89
Merkur	18.226.541	18.469.872	-243.331	98,68
Grawe	1.173.289	1.087.537	85.752	107,89
Укупно	21.714.479	22.076.303	-361.824	98,36

На дан 31.12.2016. бележи се незнатно смањење математичке резерве у односу на завршни 2015. године и то за 1,64%.

- Код цедента Компаније Дунав осигурања због различитог периода за који се обрачунава преносна премија која представља саставни део математичке резерве и раскида појединих ризико полиса које су биле пријављене у реосигурање бележи се смањење резерве у односу на претходни завршни обрачун, у износу од 204.246 динара. Такође и код Меркур осигурања због различите скаденце уговора о осигурању (полисе цедента) пренетих у ретроцесију забележено је смањење преносне премије из математичке резерве у односу на претходну пословну годину, у износу од 243.331 динар.
- Код цедената Граве осигурања бележи се повећање резерве за 7,89%.

Обим портфеља животног реосигурања није велики тако да су уобичајене осцилације промене индекса на више или ниже од 100.

МАТЕМАТИЧКА РЕЗЕРВА ПО АКТИВНОМ ПОСЛУ НА ДАН 31.12.2016 У ВАЛУТИ

Активна математичка резерва	РСД	EUR	CHF
Дунав	13.932,09	14.606,26	4.329,64
Merkur		147.616,44	
Grawe		9.502,45	
Укупно	13.932,09	171.725,15	4.329,64

МАТЕМАТИЧКА РЕЗЕРВА У САМОПРИДРЖАЈУ НА ДАН 31.12.2016 У ВАЛУТИ

Активна математичка резерва	РСД	EUR	CHF
Дунав	2.059,31	2.362,66	445,72
Merkur		30.380,19	
Grawe		475,12	
Укупно	2.059,31	33.217,97	445,72

Математичка резерва реосигурања живота у самопридржају, утврђује се као разлика активне математичке резерве коју су обрачунали цеденти на основу уговора о реосигурању и пасивне математичке резерве у складу са уговорима о ретроцесији и самопридржајем Друштва.

Математичка резерва, односно преносна премија утврђена је бордероима свих учесника у преносу ризика животних осигурања у складу са закљученим уговорима о реосигурању/ретроцесији.

Математичка резерва у самопридржају у страним валутама покривена је девизним ХОВ Републике Србије (петнаестогодишње ХОВ које доспевају на наплату 2026.г.) са годишњим приносом од 7,02%, која се није мењала током године. Према уговорима у РСД покриће резерве у самопридржају је обезбеђено готовином. Такође и износ по пасивној математичкој резерви покривен је учешћем ретроцесионара у математичкој резерви.

Обрачун математичке резерве извршен је применом адекватне методе и у складу са актуарском струком, Правилником о образовању математичке резерве Друштва, Одлуком о техничким резервама ("Службени гласник РС", бр.42/2015) и законским прописима.

2.3. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ

Друштво је на дан 31.12.2016.године по активном послу **резервисало настале пријављене а нерешене штете** према бордероима и закљученим уговорима о реосигурању са цедентима у укупном износу од **1.196.663.517 динара**.

Резервисане настале пријављене штете веће су за 22.799.049 динара, односно за 1,94% у односу на 31.12.2015. године. Ниво ове резервације зависи од резервације штета цедента, њихове структуре и обима. Највећи пад се бележи код **осигурања имовине од пожара и других опасности** у 2016. године када су ликвидиране штете из резервације 31.12.2015. године проузроковане поплавама у мају 2014. - по CAT XL уговору цедента Дунав осигурање, међународном програму Uniqa осигурање осигураника DM и имовинском уговору Дунав

осигурања. Због тога се у овој врсти осигурања бележи најзначајније смањење RBNS у односу на 31.12.2015. године за 97.320.535 динара.

Код **осталих осигурања имовине** бележи се смањење резервација штета у односу на претходну годину и то због решавања штета Дунав осигурања по уговору о реосигурању ризика осигураних према међународним програмима за осигураника China Mashinery Engineering Corporation, као и решавање штета по имовинском уговору цедента Дунав осигурања и АС осигурања.

У врсти **осигурања ваздухоплова** услед ликвидације штете са нулом од стране цедента због повлачења захтева осигураника, дошло је до смањења RBNS у односу на завршни рачун 2015. године.

Код **осигурања од последица несрећног случаја (незгоде)** због смањеног портфеља Друштва (премије) бележи се и смањење штета.

У **осигурању аутоодговорности** бележи се најзначајније повећање RBNS. У 2016. години пријављена је нова велика штета по уговору о реосигурању зелене карте за 2016. годину за Цедента Дунав осигурање, чија активна резервација износи 86.430.610,00 динара. Ова једна штета у укупним RBNS штетама АО учествује са чак 15,84%. 2016.године бележи се повећање RBNS штета за 166.052.151 динар, односно 43,74% у односу на 2015. годину. Одузимањем повећаног износа RBNS штета од „Очекиваних укупних резервисаних штета“ у Chain Ladder-у дошло је до смањења IBNR по активном послу на дан 31.12.2016. године.

У врсти **осигурања од опште одговорности** на повећање резервација штета у односу на 31.12.2015. године утицало је повећања резервације штете цедента Дунав осигурање по факултативном уговору од одговорности за осигураника Комерцијална банка.

За **осигурање живота** цеденти у 2016.г. нису пријавили ни једну нерешену штету, па се стога бележи смањење ове резервације за 100%.

У свим осталим врстама осигурања ради се о веома малим променама у апсолутном износу услед малог обима штета, тако да ова одступања нису значајна.

Друштво је према Правилнику о образовању резервисаних штета обрачунало **резервисане настале непријављене штете у износу од 365.249.669 динара**. Резервација IBNR је урађена применом паушалне методе у свим врстама осигурања, осим код осигурања аутоодговорности где је примењена Chain Ladder метода и установљен износ резервације од 156.839.530 динара (42,94% укупног IBNR).

Да је и у овој врсти осигурања примењена паушална метода обрачуна, IBNR би код АО у 2016.г. износио 57.888.870 динара, односно за 63,09% мање. Приликом обрачуна по Chain Ladder методи узимају се у обзир решене штете по годинама настанка, с тим да су за почетну 2009. годину узете све решене штете настале у 2009. години и свим претходним годинама. У 2016. години узет је период посматрања штета за једну годину више (8 година) у односу на претходну годину. Код осигурања аутоодговорности у 2016. години приликом обрачуна IBNR из штета искључене су решене штете цедента „Таково осигурање“ пошто ове штете по законским прописима не могу више утицати на појаву насталих а непријављених штета. У вези тога постоји допис адвоката од 10.01.2017. г. (Дел.бр.УР/3660 од 12.01.2017) којим се тумаче законски прописи (Закон о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање и Закон о

осигурању) и самим тим могућност појављивања насталих а непријављених штета цедента код кога је покренут ликвидациони поступак. Дана 31.07.2014. године ИО Народне банке Србије донео је решење бр. 29. којим се Акционарском друштву за осигурање „Таково осигурање“ Крагујевац одузима дозвола за рад чиме је пред Привредним судом у Крагујевцу истог дана отворен ликвидациони поступак. Привредни суд је својим решење бр.1.Л.1/2014, тачка IV, у складу са законским одредбама позвао све повериоце да у року од 60 дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“ бр. 86/2014 од 15.08.2014. године, пријаве суду сва своја потраживања. Према одредби чл. 25. Закона о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање (Службени гласник РС бр. 14/15) одредбе закона којим се уређује стечај привредних друштава и одредбе овог закона којим се уређује поступак стечаја сходно се примењују и код поступка ликвидације. На основу тумачења законских одредби сви повериоци „Такова осигурања“ а.д.о. у ликвидацији имали су обавезу да сва своја права/потраживања пријаве у ликвидационом поступку у законски прописаном року од 60 дана (у току 2014.г.). Пошто су сви рокови за пријаву штета истекли не постоји могућност да се накнадно пријаве штете тако да је оправдано искључење штета „Такова осигурања“ из обрачуна резервисаних насталих непријављених штета по Chain Ladder методи, пошто оне никако не могу проузроковати будуће настале а непријављених штета. Износ ових штета чини 24,28% укупно решених штета код аутоодговорности почев од 2009 до сада. Такође приликом обрачуна по Chain Ladder методи од свих очекиваних будућих штета одузете су RBNS штете без штета „Такова осигурања“ (93.290 хиљада динара - учешће овог цедента је 17,10% у укупним RBNS штетама 31.12.2016) чиме је повећан IBNR.

Преглед износа искључених решених штета по годинама за аутоодговорност приликом обрачуна IBNR:

у 000 РСД

Година решавања штета	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Све решене штете по годинама	172.950	86.545	58.053	26.572	33.183	46.981	21.977	33.183
Искључене решене штете Такова	41.771	32.140	16.262	2.466	7.587	9.434	0	6.766

IBNR у осигурању аутоодговорности је у 2015. години због примене Chain Ladder методе повећан за 426,30% у односу на резултат који би се добио применом паушалне методе на штете по активном послу. У овој години искључивањем штета цедента у ликвидацији по Chain Ladder методи ова резервација у односу на паушалну методу је већа за 170,93% што је реалније повећање, али што је довело и до смањења резервације IBNR у односу на 2015.г. за 26,94%. Ово смањење у самопридржају је значајно мање и износи 16,97%, односно 5.704.801 динар.

Смањење IBNR обрачунатог паушалном методом бележи се због значајног смањења збира решених и RBNS штета као основице за обрачун ове резервације (за чак 65,58% у односу на 2015. годину, без АО и осигурања живота) и то у свим врстама у којима је забележено смањење ове резервације осим код осигурања опште одговорности. Из истог разлога је код осталих имовинских осигурања (смањење решених+RBNS за 8,49%) IBNR повећан за само 1,29%. Најзначајније смањење IBNR се бележи код осигурања од пожара и других опасности за 77,60% због смањења збира решених и RBNS штета у 2016 за чак 2.145.724.631 динар. Смањење је проузроковано великим штетним догађајем евидентираним у 2015. години по пожарном ризику.

Износ смањења IBNR у овој врсти осигурања представља 68,62% укупног смањења IBNR по активном послу.

Код осигурања опште одговорности и поред повећања решених и RBNS штета по активном послу за 13,23% у односу на 2015. годину, због значајног смањења k_t коефицијента у 2016 па самим тим и a_t у текућој у односу на претходну за 34,73%, дошло је до смањења IBNR за 26,10%.

**ПРЕГЛЕД МЕЂУГОДИШЊЕ ПРОМЕНЕ ЗБИРА РЕШЕНИХ И RBNS ШТЕТА
ПО АКТИВНОМ ПОСЛУ**
-за врсте осигурања код којих се примењује паушална метода обрачуна IBNR-⁵

Шифра	Врста осигурања	Промена збира RBNS и Решених штета по активном послу (апсолутни износ)	Релативна промена (индекс)
01	Осигурање од последица незгоде	-22.988.557	27,66
02	Добровољно здравствено осигурање	47.250	730,00
03	Осигурање моторних возила	10.704.373	111,60
04	Осигурање шинских возила	-246.272	89,81
05	Осигурање ваздухоплова	-36.742.860	52,49
06	Осигурање пловних објеката	0	
07	Осигурање робе у превозу	-8.610.886	27,98
08	Осигурање имовине од пожара и др опасности	-2.145.724.631	22,40
09	Остала осигурања имовине	-16.238.742	91,51
11	Осигурање одг. због употребе ваздухоплова	158.976	280,80
12	Осиг. одг. због употребе пловних објеката	0	
13	Осигурање опште одговорности	21.097.575	113,23
14	Осигурање кредита	0	
15	Осигурање јемства	-850	0,00
16	Осигурање финансијских губитака	-47.227.942	5,91
17	Осигурање трошкова правне заштите	-246.008	0,00
18	Осигурање помоћи на путовању	0	0,00
	НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	-2.246.018.575	33,59
22	Допунско осигурање уз осиг. живота	3.981.053	110,89
	ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	3.981.053	110,89
	УКУПНО	-2.242.037.522	34,42

⁵ Искључена је аутоодговорност где се не примењује паушална метода и осигурање живота за које се не обрачунава IBNR.

Обрачунати IBNR у самопридржају у односу на активни, бележи мањи пад, од 11,18% односно 13.965.350 динара.

Резервација за трошкове у вези са решавањем и исплатом штета износи укупно 48.556.244 динара.

Резервација за трошкове у вези решавања и исплате штете утврђују се на основу учешћа остварених трошкова у укупно решеним штетама и применом истог на резервисане штете (RBNS и IBNR) на дан обрачуна резервације.

Пошто је ниво решених штета у свим врстама осигурања у 2016. години у односу на претходну годину смањен за 2.084.800.800 динара а трошкови ликвидације за 3.287.335 динара, повећан је r_t коефицијент, тако да се у овој години бележи повећање ове резервације за 33.833.054 динара, односно 229,79%.

Укупне резервисане штете на дан 31.12.2016. године износе 1.610.469.431 динар. Скоро исти ниво резервисаних насталих пријављених а нерешених штета у овој години у односу на претходну и смањење IBNR утицало је на смањење укупне резервације штета по активном послу за 13,72% у односу на 2015. годину.

Учешће ретроцесионара у резервацији штета износи 1.127.957.416 (пасивно реосигурање), тако да су резервисане штете у самопридржају: 482.512.015 динара и на вишем су нивоу у односу на претходну годину за 6,88%, односно 31.049.415 динара.

Друштво није имало ни једну рентну штету.

Наплаћена регресна потраживања нису имала утацај на обрачун резервације штета. Такође дисконтовање резервисаних штета није вршено па по том основу нема утацаја на утврђени ниво резервације.

Run off анализом извршена је провера довољности резервације насталих пријављених и насталих непријављених штета утврђених на дан 31.12.2015.г. Овом анализом добијени су следећи резултати⁶:

---

⁶ Негативни износи представљају подрезервацију штета и супротно.

РЕЗУЛТАТИ RUN OFF АНАЛИЗЕ ЗА ПЕРИОД 31.12.2015 – 31.12.2016

Шифра	Врста осигурања	RBNS активно на дан 31.12.2015	IBNR активно на дан 31.12.2015	Run-off за RBNS (апсолутни износ)	Run-off за IBNR (апсолутни износ)	Run-off за IBNR (у %)	Укупан Run-off (апсолутни износ)	Укупан Run-off (у %)
		1	2	3	4	5	6	8 (4+6)
01	Осигурање од последица незгоде	10.865.388	14.842.660	3.968.677	36,53%	14.622.617	18.591.293	72,32%
02	Добровољно здравствено осигурање	0	750	0	0,00%	-20.250	-20.250	-2700,00%
03	Осигурање моторних возила	16.275.236	24.486.953	-13.786.465	-84,71%	-155.695	-13.942.161	-34,20%
04	Осигурање шинских возила	894.922	509.034	0	0,00%	-243.238	-243.239	-17,33%
05	Осигурање ваздухоплова	66.017.347	7.733.303	38.537.429	58,37%	7.744.487	46.281.916	62,75%
06	Осигурање пловних објеката	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%
07	Осигурање робе у превозу	1.049.354	2.480.317	156.522	14,92%	2.126.941	2.283.464	64,69%
08	Осигурање имовине од пожара и др опасности	449.361.992	276.494.999	-50.549.311	-11,25%	253.913.999	203.364.688	28,02%
09	Остала осигурања имовине	72.555.832	35.838.332	14.367.609	19,80%	8.638.141	23.005.749	21,22%
10	Осигурање аутоодговорности	379.653.951	214.666.711	-23.070.409	-6,08%	131.701.253	108.630.844	18,28%
11	Осигурање одг. због употребе ваздухоплова	0	8.793	0	0,00%	-238.112	-238.112	-2708,01%
12	Осигурање одг. због употребе пловних објеката	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%
13	Осигурање опште одговорности	158.445.179	86.500.579	-15.466.514	-9,76%	80.671.030	65.204.516	26,62%
14	Осигурање кредита	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%
15	Осигурање јемства	0	85	0	0,00%	85	85	100,00%
16	Осигурање финансијских губитака	1.207.560	5.019.669	-389.284	-32,24%	5.019.669	4.630.385	74,36%
17	Осигурање трошкова правне заштите	225.008	24.601	225.008	100,00%	24.601	249.609	100,00%
18	Осиг. помоћи на путовању	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	13.027.359	9.333.742	5.757.771	44,20%	-5.653.994	103.777	0,46%
	Укупно	1.169.579.130	677.940.527	-40.248.967	-3,44%	498.151.534	457.902.567	24,78%

Проценом довољности резервације штета утврђена је њена прецењеност за 457.902.567 динара.

Run off анализом установљено је негативно одступање штета у 2016. у поређењу са резервацијом на дан 31.12.2015. године (RBNS+IBNR) у следећим врстама осигурања: добровољно здравствено, осигурање моторних возила, осигурање шинских возила и осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова. Код добровољног здравственог осигурања, осигурања шинских возила и осигурања одговорности због употребе ваздухоплова негативна одступања у апсолутном износу су веома мала, тако да нису битно утицала на укупан апсолутни износ *run off* анализе. У укупном износу по *run off* анализи од 457.902.566 највише учествују до 0,05% тако да се овде не може говорити о материјално значајном и системском одступању резервације. Код осигурања моторних возила код резервисаних насталих пријављених штета подцењен је износ за 13.786.465 динара. Негативно одступање IBNR код ове врсте осигурања није значајно јер износи свега 155.695 динара (-0,64%). На подцењеност резервисаних насталих пријављених штета Друштво не може утицати пошто ову резервацију врше цеденти и достављају реосигуравачу. И у појединим другим врстама осигурања у RBNS се бележи подцењеност резервације на шта Друштво није могло да утиче. У укупном износу бележи се подцењеност RBNS за -3,44%. Међутим, Друштво је кроз прецењен износ IBNR надокнадило недовољност резервације код цедената тако да је на нивоу укупне резервације *run off* позитиван: 24,78%. Обзиром да су одступања у појединим врстама у односу на укупну прецењеност резервације веома мала у апсолутном износу, да Друштво не процењује RBNS штете већ то раде цеденти и обзиром на значајнију прецењеност укупне резервације није било потребе за било каквом корекцијом-дорезервацијом штета.

Из овог разлога приликом обрачуна IBNR у овој години није промењена методологија и претпоставке код паушалне методе, осим што је Правилником искључена могућност добијања негативног износа IBNR у самопридржају, па је висина IBNR по пасивном послу у врсти осигурања робе у превозу одређена према прошлогодишњем односу пасиве и активе и на тај начин избегнут негативан износ резервације у самопридржају, односно повећан је. Према стварним подацима о решеним и RBNS штетама пасива је код ове врсте осигурања већа за 26.905.696 динара од активе, тако да је промењена методологија и утврђен износ IBNR у самопридржају у позитивном износу. Промена методологије је адекватна пошто се стање техничких резерви не можемо утврђивати у негативном износу, па и када се ради о техничким резервама у самопридржају. Методологија и претпоставке обрачуна резервације прописани су самим Правилником Друштва. Такође, код осигурања аутоодговорности приликом обрачуна IBNR Chain Ladder методом примењене су друге претпоставке у односу на претходну годину и искључене штете цедента у ликвидацији које не могу убудуће проузроковати нове штете (настале непријављене) и узет дужи период посматрања штета за једну годину.

Резервацију штета пре свега IBNR код реосигуравача потребно је пратити дужи низ година како би се констатовало да постоје системска одступања и да у складу са тим треба извршити промену методологије обрачуна резервације. Искуства из ове године су да је она прецењена.

Приликом обрачуна резервације примењене су адекватне методе и претпоставке које су у складу са актуарском струком, струком осигурања и законским прописима.

Резервација штета извршена је у складу са актуарском струком, Правилником о образовању резервисаних штета Друштва, Одлуком о техничким резервама („Службени гласник РС”, бр. 42/2015) и законским прописима.

УКУПНА РЕЗЕРВАЦИЈА ШТЕТА НА ДАН 31.12.2016

Шифра врсте	Активне штете резервација	IBNR активно	Резервације за трошкове ликвидације насталих пријављених штета активно	Резервације за трошкове ликвидације насталих непријављених штета активно	Укупне резервације за трошкове ликвидације штета активно	Укупно резервисане настале пријављене штете активно са резервацијом за трошкове ликвидације	Укупно резервисане настале непријављене штете активно са резервацијом за трошкове ликвидације	Укупно резервисане штете активно
1	3.459.849,59	1.704.325,87	107.755,16	53.080,32	160.835,48	3.567.604,75	1.757.406,19	5.325.010,94
2	0,00	6.968,18	0	253,39	253,39	0,00	7.221,57	7.221,57
3	17.027.279,43	26.709.738,38	529.305,46	830.291,80	1.359.597,26	17.556.584,89	27.540.030,18	45.096.615,07
4	0,00	707.825,59	0,00	21.844,46	21.844,46	0,00	729.670,05	729.670,05
5	29.686.390,92	4.059.019,53	922.935,29	126.192,92	1.049.128,21	30.609.326,21	4.185.212,45	34.794.538,66
6	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
7	892.831,91	645.883,87	27.673,42	20.019,24	47.692,66	920.505,33	665.903,11	1.586.408,44
8	352.041.456,75	61.922.537,37	10.942.662,31	1.924.765,97	12.867.428,28	362.984.119,06	63.847.303,34	426.831.422,40
9	52.384.782,41	36.302.330,34	1.628.197,04	1.128.330,48	2.756.527,52	54.012.979,45	37.430.660,82	91.443.640,27
10	545.706.102,65	156.839.529,98	16.955.157,37	4.873.023,96	21.828.181,33	562.661.260,02	161.712.553,94	724.373.813,96
11	246.904,81	82.301,60	0	0	0,00	246.904,81	82.301,60	329.206,41
12	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
13	176.158.255,89	63.923.769,13	5.494.990,79	1.994.005,45	7.488.996,24	181.653.246,68	65.917.774,58	247.571.021,26
14	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
15	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
16	1.867.597,56	296.874,69	57.673,31	9.167,79	66.841,10	1.925.270,87	306.042,48	2.231.313,35
Неживотана осигурања	1.179.471.451,92	353.201.104,53	36.666.350,15	10.980.975,78	47.647.325,93	1.216.137.802,07	364.182.080,31	1.580.319.882,38
20	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00
22	17.192.065,13	12.048.564,66	534.399,70	374.518,67	908.918,37	17.726.464,83	12.423.083,33	30.149.548,16
Животана осигурања	17.192.065,13	12.048.564,66	534.399,70	374.518,67	908.918,37	17.726.464,83	12.423.083,33	30.149.548,16
Укупно	1.196.663.517,05	365.249.669,19	37.200.749,85	11.355.494,45	48.556.244,30	1.233.864.266,90	376.605.163,64	1.610.469.430,54

РЕЗЕРВАЦИЈА ШТЕТА У САМОПРИДРЖАЈУ НА ДАН 31.12.2016

Шифра врсте	Укупно резервисане штете - активно	RBNS пасивно	IBNR пасивно	Укупно резервисане штете - пасивно	Укупно резервисане штете у самопридржају
1	5.325.010,94	1.623.045,14	864.732,67	2.487.777,81	2.837.233,13
2	7.221,57	0	0	0,00	7.221,57
3	45.096.615,07	5.160,00	1.337,88	6.497,88	45.090.117,19
4	729.670,05	0,00	433.636,26	433.636,26	296.033,79
5	34.794.538,66	29.260.885,24	4.005.346,89	33.266.232,13	1.528.306,53
6	0,00	0	0	0,00	0,00
7	1.586.408,44	0	387.530,32	387.530,32	1.198.878,12
8	426.831.422,40	172.749.293,25	34.489.492,13	207.238.785,38	219.592.637,02
9	91.443.640,27	32.053.536,30	13.625.313,63	45.678.849,93	45.764.790,34
10	724.373.813,96	455.020.579,64	128.931.192,25	583.951.771,89	140.422.042,07
11	329.206,41	246771,28	82.257,09	329.028,37	178,04
12	0,00	0	0	0,00	0,00
13	247.571.021,26	166.492.075,54	60.461.715,51	226.953.791,05	20.617.230,21
14	0,00	0		0,00	0,00
15	0,00	0		0,00	0,00
16	2.231.313,35	0		0,00	2.231.313,35
Неживотана осигурања	1.580.319.882,38	857.451.346,39	243.282.554,63	1.100.733.901,02	479.585.981,36
20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
22	30.149.548,16	16.199.547,41	11.023.967,95	27.223.515,36	2.926.032,80
Животана осигурања	30.149.548,16	16.199.547,41	11.023.967,95	27.223.515,36	2.926.032,80
Укупно	1.610.469.430,54	873.650.893,80	254.306.522,58	1.127.957.416,38	482.512.014,16

РЕЗЕРВАЦИЈА ШТЕТА НА ДАН 31.12.2016 И МЕЃУГОДИШЊА ПРОМЕНА

а) Резервација насталих пријављених а нерешених штета

Шифра	Врста осигурања	RBNS 31.12.2016	RBNS 31.12.2015	Промена	
				износ	индекс
01	Осигурање од последица незгоде	3.459.850	10.865.388	-7.405.539	31,84
02	Добровољно здравствено осигурање	0	0	0	0,00
03	Осигурање моторних возила	17.027.279	16.275.236	752.043	104,62
04	Осигурање шинских возила	0	894.922	-894.922	0,00
05	Осигурање ваздухоплова	29.686.391	66.017.347	-36.330.956	44,97
06	Осигурање пловних објеката	0	0	0	0,00
07	Осигурање робе у превозу	892.832	1.049.354	-156.522	85,08
08	Осигурање имовине од пожара и др опасности	352.041.457	449.361.992	-97.320.535	78,34
09	Остала осигурања имовине	52.384.782	72.555.832	-20.171.050	72,20
10	Осигурање аутоодговорности	545.706.103	379.653.951	166.052.151	143,74
11	Осигурање одг. због употребе ваздухоплова	246.905	0	246.905	0,00
12	Осигурање одг. због употребе пловних објеката	0	0	0	0,00
13	Осигурање опште одговорности	176.158.256	158.445.179	17.713.077	111,18
14	Осигурање кредита	0	0	0	0,00
15	Осигурање јемства	0	0	0	0,00
16	Осигурање финансијских губитака	1.867.598	1.207.560	660.038	154,66
17	Осигурање трошкова правне заштите	0	225.008	-225.008	0,00
	НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	1.179.471.452	1.156.551.770	22.919.682	101,98
20	Осигурање живота	0	4.285.339	-4.285.339	0,00
22	Допунско осигурање уз осиг. живота	17.192.065	13.027.359	4.164.706	131,97
	ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	17.192.065	17.312.698	-120.632	99,30
	УКУПНО	1.196.663.517	1.173.864.468	22.799.049	101,94

б) Резервација насталих а непријављених штета

Шифра	Врста осигурања	IBNR 31.12.2016 активно	IBNR 31.12.2015 активно	Промена	
				износ	индекс
01	Осигурање од последица незгоде	1.704.326	14.842.660	-13.138.334	11,48
02	Добровољно здравствено осигурање	6.968	750	6.218	929,09
03	Осигурање моторних возила	26.709.738	24.486.953	2.222.786	109,08
04	Осигурање шинских возила	707.826	509.034	198.791	139,05
05	Осигурање ваздухоплова	4.059.020	7.733.303	-3.674.283	52,49
06	Осигурање пловних објеката	0	0	0	0,00
07	Осигурање робе у превозу	645.884	2.480.317	-1.834.433	26,04
08	Осигурање имовине од пожара и др опасности	61.922.537	276.494.999	-214.572.461	22,40
09	Остала осигурања имовине	36.302.330	35.838.332	463.999	101,29
10	Осигурање аутоодговорности	156.839.530	214.666.711	-57.827.181	73,06
11	Осигурање одг. због употребе ваздухоплова	82.302	8.793	73.509	936,00
12	Осигурање одг. због употребе пловних објеката	0	0	0	0,00
13	Осигурање опште одговорности	63.923.769	86.500.579	-22.576.810	73,90
14	Осигурање кредита	0	0	0	0,00
15	Осигурање јемства	0	85	-85	0,00
16	Осигурање финансијских губитака	296.875	5.019.669	-4.722.794	5,91
17	Осигурање трошкова правне заштите	0	24.601	-24.601	0,00
	НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	353.201.105	668.606.786	-315.405.681	52,83
22	Допунско осигурање уз осиг. живота	12.048.565	9.333.742	2.714.823	129,09
	ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	12.048.565	9.333.742	2.714.823	129,09
	УКУПНО	365.249.669	677.940.527	-312.690.858	53,88

е) Резервација трошкова у вези са решавањем и исплатом штета

Шифра	Врста осигурања	Резервација трошкова 31.12.2016	Резервација трошкова 31.12.2015	Промена	
				износ	индекс
01	Осигурање од последица незгоде	160.835	205.291	-44.455	78,35
02	Добровољно здравствено осигурање	253	0	253	0,00
03	Осигурање моторних возила	1.359.597	325.407	1.034.190	417,81
04	Осигурање шинских возила	21.844	11.069	10.775	197,34
05	Осигурање ваздухоплова	1.049.128	586.564	462.564	178,86
06	Осигурање пловних објеката	0	0	0	0,00
07	Осигурање робе у превозу	47.693	28.155	19.538	169,40
08	Осигурање имовине од пожара и др опасности	12.867.428	5.793.470	7.073.959	222,10
09	Остала осигурања имовине	2.756.528	865.151	1.891.377	318,62
10	Осигурање аутоодговорности	21.828.181	4.759.541	17.068.640	458,62
11	Осигурање одг. због употребе ваздухоплова	0	100	-100	
12	Осигурање одг. због употребе пловних објеката	0	0	0	0,00
13	Осигурање опште одговорности	7.488.996	1.886.012	5.602.985	397,08
14	Осигурање кредита	0	0	0	0,00
15	Осигурање јемства	0	0	0	0,00
16	Осигурање финансијских губитака	66.841	49.702	17.139	134,48
17	Осигурање трошкова правне заштите	0	0	0	0,00
	НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	47.647.326	14.510.460	33.136.866	328,37
20	Осигурање живота	0	34.145	-34.145	
22	Допунско осигурање уз осиг. живота	908.918	178.585	730.334	508,96
	ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	908.918	212.730	696.189	427,26
	УКУПНО	48.556.244	14.723.190	33.833.054	329,79

а) Укупна резервација штета

Шифра	Врста осигурања	Резервација штета 31.12.2016	Резервација штета 31.12.2015	Промена	
				износ	индекс
01	Осигурање од последица незгоде	5.325.011	25.913.339	-20.588.328	20,55
02	Добровољно здравствено осигурање	7.222	750	6.472	962,88
03	Осигурање моторних возила	45.096.615	41.087.596	4.009.019	109,76
04	Осигурање шинских возила	729.670	1.415.025	-685.355	51,57
05	Осигурање ваздухоплова	34.794.539	74.337.214	-39.542.675	46,81
06	Осигурање пловних објеката	0	0	0	0,00
07	Осигурање робе у превозу	1.586.408	3.557.826	-1.971.417	44,59
08	Осигурање имовине од пожара и др опасности	426.831.422	731.650.460	-304.819.038	58,34
09	Остала осигурања имовине	91.443.640	109.259.315	-17.815.675	83,69
10	Осигурање аутоодговорности	724.373.814	599.080.204	125.293.610	120,91
11	Осигурање одг. због употребе ваздухоплова	329.206	8.893	320.314	3.701,94
12	Осигурање одг. због употребе пловних објеката	0	0	0	0,00
13	Осигурање опште одговорности	247.571.021	246.831.770	739.252	100,30
14	Осигурање кредита	0	0	0	0,00
15	Осигурање јемства	0	85	-85	0,00
16	Осигурање финансијских губитака	2.231.313	6.276.931	-4.045.617	35,55
17	Осигурање трошкова правне заштите	0	249.609	-249.609	0,00
	НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	1.580.319.882	1.839.669.016	-259.349.134	85,90
20	Осигурање живота	0	4.319.483	-4.319.483	0,00
22	Допунско осигурање уз осиг. живота	30.149.548	22.539.685	7.609.863	133,76
	ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	30.149.548	26.859.169	3.290.380	112,25
	УКУПНО	1.610.469.431	1.866.528.185	-256.058.754	86,28

2.4. РЕЗЕРВЕ ЗА НЕИСТЕКЛЕ РИЗИКЕ

Шифра врсте	Врста осигурања	Меродавна премија у извештајном периоду	Преносна премија, на крају текућег периода	DAC, на крају текућег периода	Рацио ⁷ штета	Трошкови управе и остали трошкови у извештајном периоду	Рацио очекиваних административних трошкова	Очекиване штете	Очекивани трошкови	СТАЊЕ URR
01	Осигурање од последица незгоде	7.081.268	1.988.455	0	0,00%	311.482	4,40%	0	87.466	0
02	Добровољно здравствено осигурање	120.615	0	0	457,69%	0	0,00%	0	0	0
03	Осигурање моторних возила	168.771.609	1.969.094	0	50,01%	5.730.725	3,40%	984.685	66.862	0
04	Осигурање шинских возила	14.177.021	0	0	12,41%	499.485	3,52%	0	0	0
05	Осигурање ваздухоплова	64.239.896	51.961.001	0	22,66%	2.892.860	4,50%	11.773.886	2.339.915	0
06	Осигурање пловних објеката	2.050.305	402.177	0	0,00%	60.655	2,96%	0	11.898	0
07	Осигурање робе у превозу	90.458.781	5.380.701	0	0,00%	3.316.691	3,67%	0	197.285	0
08	Осигурање имовине од пожара и др опасности	689.671.533	27.374.555	0	148,25%	24.751.606	3,59%	40.583.666	982.445	14.191.556
09	Остала осигурања имовине	777.953.518	286.338.452	0	16,64%	30.277.631	3,89%	47.655.775	11.144.175	0
10	Осигурање аутоодговорности	194.164.178	783.465	0	91,78%	6.566.878	3,38%	719.080	26.498	0
11	Осигурање одг. због употребе ваздухоплова	62.281.174	54.163.058	0	0,18%	2.551.758	4,10%	98.266	2.219.146	0
12	Осигурање одг. због употребе пловних објеката	6.042.111	3.125.873	0	0,00%	233.753	3,87%	0	120.932	0
13	Осигурање опште одговорности	297.922.769	82.975.363	0	32,46%	11.439.281	3,84%	26.930.762	3.185.989	0
14	Осигурање кредита	1.660.247	413.212	0	0,00%	46.411	2,80%	0	11.551	0
15	Осигурање јемства	9.460.824	0	0	0,00%	333.273	3,52%	0	0	0
16	Осигурање финансијских губитака	25.399.062	12.926.027	0	81,46%	893.601	3,52%	10.529.992	454.769	0
17	Осиг. трошкова правне заштите	0	0	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	74.454.784	0	0	42,29%	2.622.978	3,52%	0	0	0
	УКУПНО	2.485.909.696	529.801.434	0	64,20%	92.529.066	3,72%	139.276.113	20.848.928	14.191.556

⁷ Негативни износи рачица штета су изједначени са нулом (0).

Резерве за неистекле ризике представљају нову врсту техничких резерви од 2015. године у складу са Одлуком о техничким резервама НБС.

Утврђено стање резерви за неистекле ризике на дан 31.12.2016. године је 14.191.556 динара.

Према Правилнику Друштво образује ове резерве у износу изнад резерви за преносне премије за покриће обавеза из осигурања које настају у наредном периоду а по уговорима из текућег периода.

Друштво образује резерве за неистекле ризике ако утврди да је очекивани износ штета и трошкова у наредном периоду по уговорима из текућег периода виши од износа резерви за преносне премије.

Очекивани износ штета се утврђује као производ преносне премије и рача штета добијеног као однос меродавних штета и меродавне премије у последње три године. Ова претпоставка је утврђена као реална обзиром да је због сигурности образовања довољних резерви и ове године формиран износ за URR поред тога што је у свим врстама осигурања у 2016. години забележен позитиван рачио штета и његов значајан пад у односу на претходну годину. Претпоставка коришћена код утврђивања очекиваних трошкова је рачио трошкова из 2016. пошто се ови трошкови везују за премију из 2016. на коју је и обрачуната преносна премија. На основу овога закључује се да су узете реалне претпоставке, које нису мењане, као ни сама методологија обрачуна у односу на претходну пословну годину.

Очекивани износ трошкова добијен је као производ преносне премије и рача трошкова добијеног као однос трошкова управе и осталих трошкова и меродавне премије у 2016. години.

Обрачун резерви за неистекле ризике утврђен је према следећем обрасцу:

$$URR = \max\{DAC + E(\check{S}) + E(T) - PP; 0\}$$

при чему је:

URR = резерва за неистекле ризике;

DAC = разграничени трошкови прибаве на дан обрачуна URR ;

$E(\check{S})$ = очекивани износ штета у наредном периоду по уговорима из текућег периода;

$E(T)$ = очекивани износ трошкова у наредном периоду по уговорима из текућег периода;

PP = резерва за преносне премије.

Друштво, као ни у претходним годинама није вршило временско разграничење трошкове прибаве тако да је $DAC = 0$.

Потраживања за премију по уговорима нису узета у обзир приликом обрачуна резерве за неистекле ризике.

Ова резерва уједно служи за процену довољности техничких резерви, пре свега преносне премије, у случају да се оствари негативно одступање рача штета, односно очекиваног комбинованог рача. Уколико је збир очекиваних штета и трошкова већи од

преносне премије у конкретној врсти осигурања, онда се у том случају се формира резерва за неистекле ризике.

МЕЋУГОДИШЊА ПРОМЕНА РЕЗЕРВИ ЗА НЕИСТЕКЛЕ РИЗИКЕ

Шифра	Врста осигурања	URR 31.12.2016	URR 31.12.2015	Промена	
				износ	индекс
01	Осигурање од последица незгоде	0	0	0	0,00
02	Добровољно здравствено осигурање	0	1.694.199	-1.694.199	
03	Осигурање моторних возила	0	0	0	0,00
04	Осигурање шинских возила	0	0	0	0,00
05	Осигурање ваздухоплова	0	0	0	0,00
06	Осигурање пловних објеката	0	0	0	0,00
07	Осигурање робе у превозу	0	0	0	0,00
08	Осигурање имовине од пожара и др опасности	14.191.556	6.777.531	7.414.025	209,39
09	Остала осигурања имовине	0	0	0	0,00
10	Осигурање аутоодговорности	0	0	0	0,00
11	Осигурање одг. због употребе ваздухоплова	0	0	0	0,00
12	Осигурање одг. због употребе пловних објеката	0	0	0	0,00
13	Осигурање опште одговорности	0	0	0	0,00
14	Осигурање кредита	0	0	0	0,00
15	Осигурање јемства	0	0	0	0,00
16	Осигурање финансијских губитака	0	3.238.930	-3.238.930	
17	Осигурање трошкова правне заштите	0	0	0	0,00
	НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	14.191.556	11.710.660	2.480.896	121,18
22	Допунско осигурање уз осиг. живота	0	0	0	0,00
	УКУПНО	14.191.556	11.710.660	2.480.896	121,18

У врсти осигурања финансијских губитака за последње три године остварен је позитиван меродавни резултат због значајног пада рачуна штета у 2015. и 2016. години. Код добровољног здравственог осигурања Друштво није имало премију па самим тим ни преносну премију тако да је URR код ове врсте осигурања једнак нули у 2016. години. Ово су разлози за међугодишње смањење URR за износ који је резервисан у 2015. години.

У осигурању имовине од пожара и других опасности без обзира на значајни пад рачуна штета у 2016. забележено је повећање URR због значајног повећања преносне премије у 2016. у односу на претходну годину. Из овог разлога укупан URR је повећан за 21,18%, односно 2.480.895 динара у односу на 2015. годину.

Приликом обрачуна резервације примењене су адекватне методе које су у складу са актуарском струком, струком осигурања и законским прописима.

Резервација штета извршена је у складу са Правилником о образовању резерви за неистекле ризике, Одлуком о техничким резервама („Службени гласник РС“, бр. 42/2015) и законским прописима.

2.5. РЕЗЕРВЕ ЗА ИЗРАВНАВАЊЕ РИЗИКА

На дан 31.12.2016. године према Правилнику о образовању резерви за изравнавање ризика, а у складу са Одлуком о техничким резервама НБС и законским прописима, **Друштво је обрачунало резерве за изравнавање ризика само у врсти осигурања кредита у износу од 363.036 динара.** Сама методологија обрачуна није мењана и она је стриктно одређена законском регулативом које је Друштво испоштовало приликом обрачуна ове резерве.

СТАЊЕ И МЕЋУГОДИШЊА ПРОМЕНА РЕЗЕРВИ ЗА ИЗРАВНАВАЊЕ РИЗИКА

Шифра	Врста осигурања	RZIR 31.12.2016	RZIR 31.12.2015	Промена	
				износ	индекс
14	Осигурање кредита	363.036	204.965	158.071	177,12

У 2016. години резерва за изравнавање ризика код осигурања кредита обрачуната је у висини: 12% од премије у самопридржају (као максимум) што износи 158.071 динар. Утврђена горња граница резерви за изравнавање ризика у овој врсти осигурања (150% највише годишње премије у самопридржају) износи 2.121.868 динара. Пошто је горња граница виша од обрачунате вредности, додата је и резервација утврђена на дан 31.12.2014. и 31.12.2015.године, тако да је стање РЗИР на дан 31.12.2016.године 363.035,61 динар и веће је у односу на претходну годину за 77,12%.

2.6. РЕЗЕРВЕ ЗА БОНУСЕ И ПОПУСТЕ

Друштво у претходним пословним годинама укључујући и 2016. годину није имало снижење премије по раније закљученим уговорима, нити поврат дела премија у 2016. години за непотрошено време трајања реосигурања због превременог престанка реосигурања (раскид уговора закључених пре 2016.године) а који нису садржани у резервама за преносне премије. Такође, ни једним уговором није предвиђена обавеза Друштва да обрачунава и исплаћује добит, тако да су на дан 31.12.2016. године резерве за бонусе и попусте једнаке 0 (нули), као и претходне пословне године.

Приликом утврђивања резервације Друштво је применило Правилник о образовању резерви за бонусе и попусте и Одлуку о техничким резервама („Службени гласник РС“, бр. 42/2015) и законске прописе.

Друштво не формира друге техничке резерве, као ни резерве за тонтине и осигурање код којих су осигураници прихватили да учествују у

инвестиционом ризику пошто цеденти Друштва не спроводе ову врсту осигурања.

3. РЕТРОЦЕСИЈА

3.1. САМОПРИДРЖАЈ ДРУШТВА

Преузимање ризика у реосигурање и пласмани вишкова ризика у ретроцесију у посматраном периоду врши се према Правилнику о саосигурању и реосигурању и Табели максималног самопридржаја која је саставни део Одлуке о критеријумима, начину утврђивања и табели максималног самопридржаја Друштва.

Друштво у пословној 2016. години, као и у претходним годинама примењује исту **Табелу максималног самопридржаја** којом је одређено максимално покриће у самопридржају по врстама осигурања у износу од:

Шифра	Врста осигурања	Максимални самопридржај
НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА у РСД		
01	Осигурање од последица незгоде	165.000.000
02	Добровољно здравствено осигурање	50.000.000
03	Осигурање моторних возила	165.000.000
04	Осигурање шинских возила	165.000.000
05	Осигурање ваздухоплова	165.000.000
06	Осигурање пловних објеката	165.000.000
07	Осигурање робе у превозу	165.000.000
08	Осигурање имовине од пожара и других опасности	165.000.000
09	Остала осигурања имовине	165.000.000
10	Осигурање од одговорности због употребе моторних возила	165.000.000
11	Осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова	165.000.000
12	Осигурање од одговорности због употребе пловних објеката	120.000.000
13	Осигурање од опште одговорности	165.000.000
14	Осигурање кредита	165.000.000
15	Осигурање јемства	100.000.000
16	Осигурање финансијских губитака	165.000.000
17	Осигурање трошкова правне заштите	60.000.000
18	Осигурање помоћи на путовању	60.000.000
19	Друге врсте неживотних осигурања	60.000.000

ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		
20	Осигурање живота	3.180.000 РСД; односно 36.000 CHF; односно 40.000 USD; односно 40.000 EUR, у зависности од уговорене валуте у уговору о осигурању
21	Рентно осигурање	40.000 EUR
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	40.000 EUR
23	Добровољно пензијско осигурање	20.000 EUR
24	Друге врсте животних осигурања	40.000 EUR

Ниво максималног самопридржаја по врстама осигурања остао је непромењен у 2016. години у односу на претходну пословну годину.

Друштво је за 2016. годину уговорило заштиту самопридржаја (XL уговора) за имовинска покрића са структуром 1.250.000 ЕУР изнад 250.000 ЕУР. Овим уговором се обезбеђује заштита Друштва за преузете ризике а до висине максималног самопридржаја.

Вишак ризика преузетих у реосигурање изнад самопридржаја, Друштво је у потпуности пренело у ретроцесију, под условима и на начин предвиђен Правилником о условима и начину саосигурања и реосигурања и закљученим уговорима о реосигурању. Друштво је примењивало Одлуку о критеријумима, начину утврђивања и табели максималног самопридржаја Друштва, важећу за 2016. годину.

Друштво је за 2017. годину планирало повећање самопридржаја у следећим врстама осигурања:

- осигурање имовине од пожара и других опасности;
- остала осигурања имовине;
- осигурање од опште одговорности;
- осигурање финансијских губитака;
- осигурање од последица незгоде;
- осигурање ваздухоплова;
- осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова.

Повећање самопридржаја је одређено узимајући у обзир капацитет Друштва за преузимање ризика, односно ниво капитала, гарантне резерве, односа захтеване маргине солвентности и гарантног капитала, планиране премије и остварених ратификација штета у самопридржају у наведеним врстама осигурања. Рацио трошкова повећањем премије па самим тим и меродавне премије у самопридржају нужно ће се смањити, пошто апсолутни износ трошкова Друштва не одступа значајно, нити се планира значајније повећање у будућности. С тога је оправдано повећање самопридржаја за наредни пословни период.

Максимални износ самопридржаја је предложен у циљу конкурентности Друштва у преузимању ризика, генерисању премије квалитетних програма по свим врстама осигурања и јачања портфеља у складу са спремношћу Друштва за преузимање и

задржавање ризика.

3.2. УТИЦАЈ РЕТРОЦЕСИЈЕ НА РАЦИО ШТЕТА И КОМБИНОВАНИ РАЦИО

По активном послу у 2016. години остварен је веома низак укупан рацио штета од 12,14% и рацио трошкова од 17,81%, тако да је комбиновани рацио свега 29,95%. Комбиновани рацио је за чак 105,37% нижи у односу на претходну пословну годину. У свим врстама осигурања по активном послу остварен је позитиван комбиновани рацио.

Рацио штета у самопридржају у 2016. години износи 57,74%, рацио трошкова 26,82%, односно остварен је комбиновани рацио од 84,56%. Друштво је у 2016. години остварило рацио у самопридржају на приближном нивоу као и претходне године. Рацио штета је повећан за незнатних 1,88%, рацио трошкова 2,77%, односно комбиновани за 4,65%.

Док је по активном послу у свим врстама осигурања остварен позитиван комбиновани рацио, у самопридржају се је на четири врсте негативан, а у укупном износу за неживотна осигурања позитиван (испод 100%).

Комбиновани рацио у самопридржају је негативан код **осигурања одговорности због употребе ваздухоплова** услед већег износа трошкова спровођења реосигурања у односу на меродавну премију (негативан рацио трошкова). Учешће ретроцесионара у активної премији износи 99,11%, што је утицало на значајно смањење премије и меродавне премије у самопридржају. Насупрот томе, учешће прихода по основу провизије у укупним трошковима спровођења реосигурања код ове врсте су значајно мањи – 25,42%. Ово је проузроковало да трошкови у самопридржају буду већи од меродавне премије у самопридржају и да рацио трошкова у самопридржају буде знатно изнад 100%.

Међутим, ови износи су јако мали тако да ТСО у овој врсти осигурања учествују у укупним трошковима неживотних осигурања са свега 0,99%, а у трошковима у самопридржају са 2,19%.

Такође и код осигурања осигурања јемства и финансијских губитака, мали апсолутни износи проузроковали су веће осцилације рация (позитивне или негативне) што нема битног утицаја на укупан резултат. У осигурању од последица незгоде и осигурању робе у превозу дошло је до смањења меродавних штета што је утицало на повећање меродавног резултата и значајно нижег рация штета, тако да је комбиновани рацио испод нула у 2016. години у самопридржају и нижи је у односу на укупан.

У **осталим имовинским осигурањима** због мањих прихода од провизије у односу на износ премије по пасивном послу забележено је повећање рация трошкова у самопридржају у односу на активан посао што је проузроковало да комбиновани рацио буде нешто већи од 100%. Рацио штета у самопридржају је већи у односу на активан посао, али може се констатовати да је и овај показатељ за самопридржај добар.

Код **осигурања аутоодговорности** због значајног повећања RBNS штета у самопридржају бележи се повећање рация штета што је проузроковало да комбиновани рацио буде изнад 100%. У резервисаним насталим пријављеним штетама у 2016. години пријављена је нова велика штета по уговору о реосигурању зелене карте за 2016. годину за Цедента Дунав осигурање, чија активна резервација

износи 86.430.610,00 динара, а у самопридржају 21.607.652,50 динара. Ова штета у укупним RBNS штетама ове врсте осигурања по активном послу учествује са 15,84% а у резервацији у самопридржају са 23,83% што је више утицало на погоршање рача штета у самопридржају у односу на рачио по активном послу. Такође на негативнији рачио у самопридржају је утицало мање смањење IBNR у самопридржају него активног IBNR, у односу на претходну годину. Поред тога и меродавна премија у самопридржају је порасла мање у односу на активну, посматрано у апсолутном износу. Све ово су разлози за негативан рачио у самопридржају код врсте осигурања од аутоодговорности, али се наведени подаци морају посматрати у дужем временском периоду.

Обзиром да је **комбиновани рачио у самопридржају за 15,44% испод 100%** и да је на скоро истом нивоу као и претходне године може се констатовати да је Друштво на адекватан начин преносило вишкове ризика у ретроцесију, уједно штитећи свој портфељ уз пораст премије у самопридржају. Ово је и основна суштина успешног пословања реосигуравајућих друштава – адекватна просторна расподела ризика осигурања са заштитом сопственог портфеља.

Друштво адекватно управља ризицима којима је изложено, чиме се обезбеђује трајно покриће обавеза по закљученим уговорима.

3.3. УГОВОРИ О САРЕОСИГУРАЊУ И РЕОСИГУРАЊУ

3.3.1. Уговори о сареосигурању

У извештајном периоду Друштво није имало закључен ни један уговор о сареосигурању.

3.3.2. Уговори о реосигурању

У 2016. године на снази је било 1.216 уговора и то по активном послу 559 и 657 уговора по пасивном послу. Од тога је у последњем кварталу 2016. године закључено по активном послу 64 уговора и 84 по пасивном послу, односно укупно 148. Истеклих активних уговора у 2016. години је 202, а пасивних 217 - укупно 419.

У последњем кварталу раскинут је један факултативни уговор са цедентом Комапнија Дунав осигурање за осигурање објеката у изградњи од свих ризика потписан 11.10.2016. Осигураник „Lad Group“ д.о.о. је са цедентом поништио уговор са почетком уговореног трајања осигурања, тако да по овом уговору није ни било уплате премије, па самим тим ни поврата премије.

Других раскинутих уговора није било у 2016. години.

Уговори о реосигурању и ретроцесији су пропорционални уговори на бази ексцедента и квоте као и непропорционални уговори на бази excess of loss. Уговорима о реосигурању и ретроцесији обухваћена су животна и неживотна осигурања.

Узимајући у обзир делатност коју Друштво обавља као и позитиван укупан рацио и у самопридржају, може се констатовати да постоји оправданост закључених уговора о реосигурању, односно ретроцесији.

3.3.3. Бордерои премија и штета

Обрачун премија и штета за ризике који су пријављени у реосигурање као и пренос вишкова ризика у ретроцесију обављају се у складу са закљученим уговорима о реосигурању, односно уговорима о ретроцесији. Бордерирање премије и штета по активним пословима реосигурања се врши у складу са расподелом ризика из уговора о реосигурању, а подаци о премијама и штетама у пасивном реосигурању се бордерирају у складу са уговорима о ретроцесији.

Бордеро математичке резерве реосигурања сачињен је на основу активне математичке резерве реосигурања - активне преносне премије реосигурања, обрачунате од стране цедената, док се пасивна математичка резерва реосигурања - пасивна преносна премија реосигурања, бордерира у складу са расподелом ризика из уговора о ретроцесији.

III КОНАЧНА ОЦЕНА

Са становишта актуарске струке и струке осигурања а на основу напред изнетог, дајем **ПОЗИТИВНО МИШЉЕЊЕ** на финансијске извештаје и годишњи извештај о пословању Друштва за реосигурање »ДУНАВ-РЕ« а.д.о, Београд за пословну 2016. годину.

Образложење:

О пословању Друштва могу се извести следећи позитивни закључци:

- Друштво је у пословној 2016. години остварило позитиван финансијски резултат - добит у износу од 184.020.317 динара.
- Друштво је у 2016. години остварило нешто виши ниво премије по активном послу, а у самопридржају за 36% већи у односу на претходну пословну годину.
- Премија реосигурања утврђена је у складу са актуарском струком и прописима и довољна је за трајно испуњење обавеза Друштва из уговора.

- Техничке резерве утврђене су у складу са принципом довољности уз примену адекватних метода обрачуна и као такве обезбеђују трајно испуњење свих преузетих уговорних обавеза Друштва. Обрачунате су у складу са правилима актуарске струке, прописима, актима Друштва и Одлуком о техничким резервама НБС. У 2016. години забележно је повећање техничких резерви у самопридржају за 11% у односу на претходну годину.
- Депоновање и улагање средстава Друштва извршено је у складу са законским прописима.
- Услови и начин преноса вишкова ризика изнад самопридржаја извршени су у складу са закљученим уговорима о реосигурању, Одлуком о критеријумима, начину утврђивања и табели максималног самопридржаја и укупном износу самопридржаја и у складу са Правилником о условима и начину саосигурања и реосигурања. Адекватним преносом вишкова ризика обезбеђена је трајна стабилност и сигурност пословања Друштва. Ово се може сагледати пре свега кроз остварени повољан рацио штета, рацио трошкова и комбиновани рацио у самопридржају. Комбиновани рацио у самопридржају у 2016. години износи 84,56%.
- Друштво испуњава све законске захтеве адекватности капитала. Гарантни капитал је већи од 1/3 захтеване маргине солвентности и већи је од основног капитала прописан чланом 27 Закона о осигурању. Такође, гарантна резерва (расположива маргина солвентности) је већа од захтеване маргине солвентности.

ЗАКЉУЧАК:

Све актуарске позиције и друге величине на које овлашћени актуар даје мишљење у складу су са Законом о осигурању, прописима донетим на основу Закона и другим прописима којима се уређује делатност осигурања/реосигурања. Такође, у складу су са актима Друштва, економским начелима, правилима актуарске струке и струке осигурања. Премија реосигурања и утврђене техничке резерве довољне су за трајно испуњење обавеза Друштва из уговора. Техничке резерве и капитал Друштва гарантују трајну стабилност и солвентност у пословању. Друштво је у пословној години забележило повећање премије, повећање сопствених техничких резерви и позитиван финансијски резултат.

Београд, 27.02.2017. године

ОВЛАШЋЕНИ АКТУАР

Г.бр. 2029 од 20.05.2005

Др Владанка Вучељић